

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

2009 NOVEMBER

November hónap a halottak hónapja. Ilyenkor sokan járják a temetőket, a „halottak hazáját”, és közelebb kerülnek azokhoz a kérdésekhez, amelyek foglalkoztatják az embert: az élet és a halál problémájához. Az alábbi gondolatokkal szeretném segíteni a válasz megtalálását.

Az **emberi létezés**, vagy az **élet értelme** után kérdezők száma ebben a liberálisan gondolkodó világban is egyre inkább növekvőben van. Igaz, hogy nagyon sok a nihilista, aki semmivel nem törődik, semmit nem kérdez, csak éli a mindennapjait, de mégis...

Adósai vagyunk azoknak, akikben különféle formában felvetődik a kérdés: **miért élek, mi az értelme létezésemnek, egész életemnek?** Ha a válaszadásnál elővesszük a Bibliát, akkor a Példabeszédek könyvében az ókori bölcsőtől ezeket olvashatjuk: *„...az emberek fiainak sorsa és az állatok sorsa ugyanaz a sors. Amint ezek meghalnak, meghalnak azok is. Mindben egyforma az életető lehellet, és nincs az embernek többje, mint az állatnak. Igen, minden hiába-valóság... Így beláttam, hogy nincs jobb az ember számára, mint hogy örömet lelje munkájában, mert ez a sorsa. Mert ugyan ki juttathatja odáig, hogy lássa, mi lesz utána?”* (Péld 3:19–20; 22)

Nem hiszem, hogy ennek az ókori bölcsnek a gondolkodását el kell fogadnunk! Már csak azért sem, mert Jézus Krisztus óta az emberi életnek értelme van – mindegy, hogy milyen: szerencsés vagy szerencsétlen! Jézus a saját szenvedésével, halálával és feltámadásával adott értelmet az emberi életnek. **Ő lett** (Jézus Krisztus) az élet **végző célja**. Mert cél nélküli bolyongás lenne az életünk, ha annak az örök világosságnak a fénye, amelyet Jézus megmutatott (tetteivel és tanításával), nem lenne útmutatónk. De a fény csak világít! Az emberi természet azonban olyan, hogy annak melegségre is szüksége van. Ez éppen úgy hozzátartozik életföltételeihez, mint a fény. Krisztus országát – amely már itt a földön is megvalósulhat – az örök boldogság, a végtelen szeretet melege is elárasztja. Az a meleg, amely a szívek jegét felolvasztja.

Visszatérve a létezés nagy kérdéseire: korunk „modern” emberének a létezés, az élet értelme után nyomozó-kérdező magatartása mögött minden bizonnyal vannak természetudományos, lélektani, mindennapi tapasztalatok és élmények, amelyek új és új kihívást jelentenek számára. Kihívást arra, hogy az élet értelmét kereső problémával újra és újra szembesüljön. Kortársaink tovább már meg nem kérdőjelezhető, nyílt és

őszinte választ igényelnek. De van-e ilyen? **Kívülről, a tények felől érkező, biztos tudást adó válasz erre az alapkérdésre nincs.** Mivel a válaszok sokfelől érkeznek, a szabad elfogadás, **a szabad döntés súlyos felelőssége alól senki sem mentheti fel önmagát.** Az „őskérdésre”, a ma is modern és „izgató” kérdésre adható hiteles válaszhoz mindenki csak személyes döntéssel érkezhets el. A „rizikót” vállalni kell. És – keresztény meggyőződésünk szerint – **a megnyugtató, a kétségeket feloldó választ csakis akkor kaphatja meg az ember, ha őszintén ki tudja mondani: „...tudom, kinek hittem, és biztos vagyok...”** (2Tim 1,12).

LÉTEZÉSÜNK ÉRTELME

Fotó: Várkonyi István

Ez a „**KI**” számunkra, krisztushívó keresztények számára a **Názreti Jézus**. Az Őreá figyelés, a Felé tekintés, az Ő válaszána megismerése nem egyfajta „vallásos” embertípust állít elénk, hanem a hamisítatlan „emberi embert”. Azt a Valakit, aki valódi, mélyeséges együttérzéssel hozott az élete értelmezésével küszködő ember számára segítséget, adott hiteles választ. Nem azzal ugyan, hogy mindent „cáfolhatatlanul megmagyarázott”, de igenis azzal, hogy **feltárta az UTAT**. Azt a valódi emberi utat, amelyet elképzelhetetlenül gazdagon szegélyez minden földi

érték és valóság, de amelynek végén mégis a kereszt tárja felénk karját. Jézus nem értékelt le a földi életet, és nem tartotta fölöslegesnek, oktalannak a „miérteket”. Ő nem lélekölő pesszimizmussal fojtogatta az embert, hanem egyszerűen elénk tárta az emberélet örök törvényét.

Milyen lehetőség, **milyen választás előtt állunk** tehát, ha a miértre, az élet értelmére keresünk kielégítő választ?

1. Vagy elidegenedünk önmagunktól, azaz **végleg evilágba temetkezünk**, porrá és hamuvá degradáljuk saját magunkat,
2. vagy pedig **valódi önmagunkhoz térünk**. Ha ez utóbbit választjuk, akkor az ÉLETRE mondunk visszavonhatatlan igent.

Jézusban életünket nyugodtan a világhoz köthetjük, vállalva annak minden nemes munkáját, elismerve annak minden értékét, de úgy, hogy nem evilágban keressük, és még kevésbé abban találjuk meg életünk végző értelmét. Elfogadjuk az életet annak minden szépségével és gyötrelmével, de úgy, hogy célratörően elérkezünk annak TELJESSÉGÉHEZ. Mi tehát az életünk értelme és végző célja? Egyetlen dolog: **SZOLGÁLNI ISTENT ÉS EMBERTÁRSAINKAT!** Ez tesz bennünket igazán boldoggá, meglegedetté bármit is hoz ránk az Élet!

Palya János
plébános

A TARTALOMBÓL

- ▶ Közelgő közmeghallgatás ▶ Feldolgozták a lakossági kérdőíveket
- ▶ Útjavítás ▶ Novembéri LEADER-pályázatok mindenkinek ▶ Turai orvosok a H1N1 vírusról
 - ▶ Sára Sándor borosgazdaként a Falumúzeum jubileumán
- ▶ Elhunyt Tóth József népművelő ▶ A turai vadász ház ▶ Új rovat: Lelki egészségmegőrzés
 - ▶ Eperjes Károly Turán

Tájékoztató a Képviselő-testület üléséről

Az október 28-i ülés első témája a Bartók Béla Művelődési Ház 2009. évi költségvetési előirányzatának módosítása volt. Két kérdés miatt vált ez szükségessé: informatikai eszközök beszerzés közművelődési érdekeltiségnövelő pályázatból, valamint a Falumúzeum nádtetejének javítása. Ez utóbbival foglalkozott viszonylag hosszabb ideig a testület. A melléképületen a nádtető folyamatosan megy tönkre, a ráborítás már nem elegendő, teljesen ki kell cserélni a héjszerkezetet. Amennyiben az idei tél beállta előtt nem történik meg a csere, akkor az esetleges beázások miatt a kiállítási tárgyak is veszélybe kerülhetnek. Marosvölgyi János a Pénzügyi Bizottság nevében azt javasolta, hogy a nád helyett lindab lemez kerüljön beépítésre. Ez a megoldás ugyan átmenetinek tekinthető, de biztosan nem ázik át és lényegesen olcsóbb. Az Ügyrendi Bizottság álláspontja szerint viszont a tájház, illetve falumúzeum jellegét meg kell őrizni, ezért a teljes tetőt nádból kellene készíteni. Sára Tamás a falumúzeum egységét emelte ki, s a drágább megoldást is elfogadhatónak tartotta. Pálinkás Ildikó aggályosnak tartotta, ha idegen elemekből készülne a tető és a nádtetőt javasolta. Katona Hargita a tetősík megemelésének fontosságát is hangsúlyozta, szükséges egy plusz gerenda beépítése. Ismertette az ajánlattevő kivitelezőkkel lefolytatott tárgyalásokat, a felmerült kérdésekre adott szakmai válaszokat. A testület egyhangúan elfogadta a Műv.Ház költségvetési előirányzat módosítását.

A második téma a vendéglátó egységek nyilvántartási idejének korlátozására vonatkozó rendelet szükségességének megvitatása volt. A testület úgy határozott, hogy a törvény biztosította jogával élni kíván és az üzletek éjszakai nyitvatartási rendjét rendeletben fogja szabályozni, a kereskedelmi egységek környezetében, illetve a kereskedelmi tevékenység hatókörében lakók egészséges életkörülményeinek és pihenéshez való jogának biztosítása érdekében. A rendelet megtárgyalására várhatóan a februári ülésen kerül sor.

Javaslat érkezett a KEOP-2009-2-2.3/A „Üzemelő vízbázisok diagnosztikai vizsgálata” című pályázat benyújtására és az ehhez szükséges Társulási Megállapodásra. A Galga-mente ivóvízkészletét védő és megőrző önkormányzati társulást tizenegy önkormányzat hozná létre a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés alapján, az önkormányzatok kötelező feladatának, az egészséges ivóvízellátásnak a hatékonyabb, célszerűbb megoldására. A húsz oldalas megállapodást az Ügyrendi Bizottság tárgyalta, álláspontját Kuti József ismertette. Elmondta, hogy az anyagban nemcsak a pályázat benyújtásáról és megvalósításáról van szó, hanem jóval többről, viszont nincs konkrét javaslat arra: mire fogunk pályázni. A beruházás finanszírozása meglehetősen tág határok között van, 20 és 500 mFt közötti támogatás igény van megjelölve. A pályázat csak hat szempontot ír le a Társulási Megállapodás tartalmára. Az előterjesztett anyag ugyanakkor az önkormányzatok számára szolgáltatási kötelezettséget és kötelezettségvállalást ír elő az ivóvíz-szolgáltatás árára; az önkormányzatokat kötelezi az SZMSZ módosítására. A felmondásra vonatkozó előírások viszont erőltetnek tünnek. A Bizottság támogatta az „Üzemelő vízbázisok diagnosztikai vizsgálata” című pályázat benyújtását, de a csatolt Társulási Megállapodást nem javasolta elfogadásra, egy új Megállapodás elkészítését tartja szükségesnek.

Pálinkás Ildikó úgy foglalta össze a lényegét, hogy *tulajdonképpen biankó csekk a Társulási Megállapodás s nem érti, hogy a többi település hogyan fogadta el?* Szendrei Ferenc részletesen ismertette az esetleges elfogadás várható következményeit, s elmondta azt is, hogy a térség szennyvíztisztító telepeit – a turai kivételével – a Víziközmű Kft üzemelteti. *Mi szolidárisak vagyunk a többi településsel, de visszafelé nem működik.* A Társulási Megállapodást Aszód nem fogadta el, a többi település nagy része igen s volt olyan település, ahol a megállapodás szövegét nem kapták meg a képviselők. A jegyző asszony is megerősítette, hogy beláthatatlan következményekkel járhat a megállapodás ilyen formában való elfogadása.

A testület végül egyhangúan úgy foglalt állást, hogy a pályázat benyújtásával egyetért, de a csatolt Társulási Megállapodást nem fogadja el.

A „Szociális Szolgáltatásszervezés minőségjavítása az Aszódi Kistérségben” KMOP-4.5.2/B 2008-006 jelű pályázat II. fordulójának előkészítése érdekében szükségessé vált újabb döntés meghozatalra. Az önkormányzat vállalta, hogy amennyiben a pályázatot a II. forduló során nem minősítik nyertes pályázatnak úgy – a gesztor önkormányzat utólagos elszámolása mellett – a pályázat II. fordulójának előkészítésével felmerült valamennyi kiadást megtéríti a településre eső beruházás arányában.

A következő téma az egyedi támogatási kérelmek benyújtására vonatkozó felhívás elfogadása volt. Az államháztartás körén kívülre juttatott támogatások benyújtásának, elbírálásának, folyósításának, elszámolásának és ezek nyilvánossága biztosításának szabályzata (Közpénz Szabályzat) szerint az egyedi kérelmeket a tárgyév megelőző év novemberében kell benyújtani. Ugyanis a költségvetés tervezésénél meg kell állapítani az egyedi támogatásokra (pl. gyermektáborozások támogatása) elkülönített pénzkeretet. Egyedi támogatások kizárólag a pénzkeret kimerüléséig nyújthatók. A testület elfogadta a felhívás szövegét, mely szerint „2010. évre vonatkozó egyedi támogatási kérelmek benyújtására 2009. november 30-ig van lehetőség.”

A felhívás olvasható az önkormányzat www.tura.hu honlapján, valamint letölthetők a szükséges nyomtatványok. Az eddigi tapasztalatok alapján módosításra került a Közpénz Szabályzat

A következő téma az ENVIRO-SCIENCE Környezetvédelmi és Kutatásfejlesztési Kft. által készített *Tura környezetvédelmi programjának megvitatása volt.* A tervezetet október 22-én részletesen megvitatatta a Településfejlesztési Bizottság, nagyon sok megállapítást kifogásolt és rengeteg módosító javaslatot fogalmazott meg, melyeket Jenei Csabáné ismertetett. A testület egyetértett abban, hogy szükséges a program átdolgozása az elmondott szempontok alapján.

Kuti J.

Felhívás

Tura Város Önkormányzata „Az államháztartás körén kívülre juttatott támogatások benyújtásának, elbírálásának, folyósításának, elszámolásának és ezek nyilvánossága biztosításának szabályzata” 2.5 pontja alapján felhívja az egyedi támogatást igénylők figyelmét, hogy a **2010. évre vonatkozó egyedi támogatási kérelmek benyújtására 2009. november 30-ig van lehetőség.**

Az egyedi támogatással kapcsolatos információk, szabályzat, nyomtatványok az Önkormányzat www.tura.hu honlapján a Polgármesteri Hivatal menüpont, „**Közpénz-felhasználási szabályzat**” almenüjében olvashatók, letölthetők.

Tura Város Önkormányzata

Tura Város Önkormányzata
2009. évi
KÖZMEGHALLGATÁSÁT
december 1-én, kedden
18.00-kor tartja
a turai Bartók Béla
Művelődési Házban.
Megjelenésükre
és érdeklődésükre
számítunk!

RÖVID HÍREK

„Arany Hangya”-díjat kapott Tura

Tura Város Önkormányzata az Arany Hangya Országos Hulladékgazdálkodási pályázaton II. helyezést ért el. A pályázaton azon települések önkormányzatai vehettek részt, amelyek a környezetvédelem területén, a szelektív hulladékgyűjtésben kiemelkedő tevékenységet folytatnak. Az elbírálásnál három fontos szempontot vizsgáltak:

- a szelektív hulladékgyűjtésre és hasznosításra vonatkozó adatokat,
- a környezeti oktatást és szemléletformálást,
- a megvalósult vagy folyamatban lévő projekteket.

Miért is „Arany Hangya”-díj a neve? A hangya a szorgalom, a kollektív munka, a szervezethez, az energia és az alkotókészség szimbóluma. Ez az apró lény a szorgos munkájával hihetetlen eredményeket érhet el.

Október 28-án a „Hulladékgazdálkodási Nap 2009” rendezvény keretében konferenciára és díjkiosztó ünnepségre került sor. A konferencián részt vett Benke Sándor, a Szelektív Kft. ügyvezető igazgatója és Jenei Csabáné, Tura Város képviselője és a Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság elnöke, aki egyúttal a díjat is átvette Szabó Imre Környezetvédelmi és Vízügyi minisztertől.

Köszönet a szorgos munkáért minden turai polgárnak, akik a szelektív hulladékgyűjtést szívügyüknek tekintik és gondolnak a jövőjükre, az egészségesebb környezetre, a természeti erőforrások védelmére és a fenntarthatóságra.

Zöldút és Kukoricafesztivál

Az aszódi és a hatvani Helyi Vidékfejlesztési Iroda által közösen elindított Galga-Zagyva Zöldút Programra 2009. október 3-án 10 tanuló (Csorba Norbert, Bazán Máté, Lukács Adrienn, Bencze Zsófi, Csányi Petra, Sára Péter, Lajkó Máté, Morvai Kitti, Gólya Ádám, Farkas Ákos) és két kísérő tanár (Jenei Csabáné és Fekete-Liszka Zsuzsanna) kerékpároztak közel 40 km-t a Galga töltésén Bagig, majd Aszódon át Kartalra, és vissza. A Zöldút Program célja, hogy a települések a Galga, illetve a Zagyva töltésén könnyen megközelíthetőek legyenek gyalogosan, kerékpárral vagy lóháton, egymás programjaikon részt vegyenek, ismerjék meg a Galga és Zagyva vidékét és a települések értékeit. A Zöldút Program nyitóeseménye volt a Kukoricafesztiválnak. Szabó Imre Környezetvédelmi és Vízügyi miniszter köszöntötte az új civil kezdeményezést

és a résztvevőket. A program kedves színe volt Szarvas László: Galgaszülöm című verse, Csányi Petra előadásában.

Faültetés

Október 24-én szombaton a fásítási program őszi időszaka következett. Az új temetőben 147 darab hársfát szertünk volna elültetni. Sajnos nem sikerült mindegyiket elültetni ezen a napon, mert a turai lakosság nem vett részt tevékenyen ezen az akción. Szerencsére néhány lelkes óvodás, általános és középiskolai tanuló, felnőtt bizonyította, hogy fontos munkát végzünk és szorgalmukkal segítették a program megvalósulását.

A résztvevők: Szilágyi Ákos óvodás; Szilágyi Anna második osztályos; Dóczi Dániel, Németh Rómeó, Meleg Márk, Sára Péter, Lajkó Máté, Vaszily Zoltán nyolcadik osztályos és Baranyi Viktor középiskolás tanulók, Szilágyi Attila, Jónás Sándorné, Kuti József, Sára Tamás, Lukács István, Vidák Bertalan, Molnárné Fux Ilona, Ötvös Márta és Jenei Csabáné. Marosvölgyi János a facsemeték szállításában segített, a Városüzemeltetés csoportja a tereprendezésben, gödörásásban, a Szelektív Kft. a komposztot biztosította.

A lelkes kis csapatnak 81 darab fát sikerült elültetni, a többi (66 darabot) a Városüzemeltetési csoport ültette el a következő napokban. Köszönet a résztvevőknek és a segítőknek.

A rövid híreket összeállította:
Jenei Csabáné

Feldolgozták a lakossági kérdőíveket

A Turai Hírlap 2009 július-augusztusi összevont számában Tura város településközpont fejlesztése c. pályázat megalapozó tanulmányának elkészítéséhez lakossági kérdőívet jelentettünk meg, melyet a turai cégvezetéssel bíró Tempo-Consulting Bt. Budapest készített Tura Város Polgármesteri Hivatala megbízásából. A beérkezett válaszokat feldolgozva az Igényfelmérés és kihasználtsági terv Tura városközpont rehabilitációja többfunkciós tér kialakításával című dokumentáció kivonatát az alábbiakban olvashatják.

A Kisléptékű infrastruktúra fejlesztési tevékenységek iránti igényt elemezték, mely kiemelten a Tura városközpont Polgármesteri Hivatal és Piac előtti tér fejlesztésével foglalkozik. Az igényfelmérés gyakorlatilag két új funkcióra készült. A kérdőív úgy került megszerkesztésre, hogy a konkrét új funkciók iránti lakossági igényen túl egyéb, pályázatban foglalt fejlesztések iránti igényre is következtetni lehessen belőle pl. játszótér, parkolók stb.

A beérkezett kérdőívek száma összesen 102 db, ebből az értékelhető kérdőívek száma 93 db. A kérdőívek megoszlása forrás szerint: Turai Hírlap 39%, honlap 60%. 2009. augusztus 14-én a kérdőív felhasználóbarát változata felkerült Tura város hivatalos honlapjára. Kitöltött kérdőívek száma: 57 db. A Turai Hírlapban is megjelent a kérdőív. Gyűjtődobozok kihelyezésre kerültek, az így kitöltött kérdőívek száma: 36 db.

Az igényfelmérés célcsoportja az egész városi lakosság, ill. a városba különféle gyakorisággal járó kistérségi és környékbeli népesség volt. A polgármesteri hivatal előtti területet – elhelyezkedésüknél és funkciójuknál fogva – korra, nemre, iskolai végzettségre, foglalkozásra való tekintet nélkül minden népességszoport várhatóan használja majd. Az értékelhető 93 kérdőívből 88 db-t a helyi lakosság töltött ki (ez a lakónépesség 0,1 %-a – a felmérés tehát nem reprezentatív), míg további 5 db kérdőívet a térségből vagy más településről a városba érkezők. Ez tükrözi az új funkciókat igénybe vevők várható belső arányát is, azaz az új közfunkciókat várhatóan 3/4 részben a helyi lakosság használja majd.

A fejlesztések tervezésénél természetesen figyelembe lettek véve a korábbi lakossági fórumok, személyes szakmai, illetve informális beszélgetések előkerülő igények és javaslatok is. A Polgármesteri Hivatal műszaki irodájában lehetőség volt a tervek megtekintésére is 2009 augusztusától. A személyes kontaktus lehetőséget adott az egyes kérdések mögött álló tervezői megfontolások és egyéb körülmények magyarázatára. Néhány kérdőívben találhatóak voltak megjegyzések és további javaslatok.

Az értékelhető kérdőívek 54%-át nők és 43%-át férfiak töltötték ki. Alacsony a 20 év alattiak részvétele (11%). A további korcsoportok közül kiemelkedik a 31-45 év közöttiek csoportja 32%-kal. Turán is ez a csoport számít aktivitás szempontjából a legdinamikusabbnak. A 21-30 év közöttiek 17%-os, 46-60 év közöttiek 26%-os, míg a 60 év felettek 11%-os részvételi aránnyal szerepeltek.

A felmérésben résztvevők 95%-a a városban él (22% a belvárosban és 73% a város egyéb területin) A belvárosiak felülreprezentáltsága a mintában a kérdőívek több mint felét adó (88db) belvárosi helyszíni felmérésből adódik. A mintában szereplők mintegy 58%-a napi gyakorisággal fordul meg a településközpontban, további 26%-a 2-3 alkalommal hetente. A legtipikusabb belvárosban végzett tevékenységek (emlékei gyakoriság sorrendjében) a vásárlás, ügyintézés, munkavégzés majd az egyéb szolgáltatások, szabadidő eltöltés és rekreáció. (A szabadidő eltöltés és rekreáció gyakorisága rendkívül alacsony annak ellenére, hogy a belvárosban sok zöldfelület van – ennek magyarázatát adják a minőségi értékelések). A teljes mintában a rekreáció, mint céltevékenység mintegy 1/3-dal kisebb gyakorisággal jelentkezett, mint a vezetett vásárlás. A rekreációs tevékenységre a 21-30 éves kor közöttieknél a legnagyobb a bejelölési arány. A legfiatalabb korosztály körében a szabadidő-eltöltés dominál, mint településközponti tevékenység.

A településközpont esztétikai jellemzőit illetően közepes az értékelés (38% elfogadhatónak tartja), az „elégedetlen” vélemény a válaszadók 32%-nál jelenik meg. A többi választási lehetőség nem képvisel jelentősebb arányt. A funkcionális jellemzőket (használhatóság) illetően is hasonlóan oszlanak meg a vélemények Az „elégedetlen” és az „elfogadhatónak tartja” vélemények gyakoriságban erősen közelítenek egymáshoz és a „komoly kifogásai vannak” vélemény is gyakoribb, mint az esztétikai jellemzők esetében. A 31-45 és 60 év feletti csoportokban – különösen a 31-45 éveseknél – jóval kisebb az elégedettség (gyakoribb a „csak elfogadhatónak”, vagy a „komoly kifogásai vannak”). A fejlesztéseknél tehát fontos volt figyelembe venni a két korosztály speciális igényeit. A megkérdezettek 77%-a elégedetlen vagy komoly kifogásai vannak a terület állapotával kapcsolatban.

A többfunkciós tér tervének értékeléséhez két pozitív tartalmú (egyértelmű), de más szemléletű választási lehetőség volt: „nagyon jó ötlet, már alig várta, hogy rendeződjön a helyzet – sokan szívesen látogatják majd pihenés céljából” egy erősebb érzelmi, esztétikai hozzáállást tükröz, míg a második „javít a városképen, új útvonalat jelent a belváros gyalogos megközelí-

téséhez” távolságtartóbb, gyakorlatiasabb hozzáállást mutat a kérdéshez. Az első két válaszlehetőség bejelölésével a válaszadók 70%-a pozitívan reagált a tervre, de ezen belül közel kétszer annyian az első választ jelölték be. Ez a problémához való érzelme- sebb hozzáállást jelzi, azaz a lakosok kötődnek a város meghatározó környezeti eleméhez és foglalkoztatja őket annak sorsa. A közömbös hozzáállást tükröző harmadik válaszlehetőség alig került elő, míg – érdekes módon – a „felesleges, tönkreteszik és úgysem használja majd senki” válaszlehetőség gyakoribb alternatíva volt (teljes minta 19%-a). Jellemzően ez utóbbi válasz szinte 100%-ban a 60 év feletti korosztályhoz köthető. Ez üzemeltetési karbantartási tevékenységek erősítésével kivédhető.

A többfunkciós tér várható kihasználtsága az előzetes szándékok szerint kielégítő. A megkérdezett lakosok 33%-a heti gyakorisággal szándékozik látogatni a sétányt, míg 41%-a alkalmanként (ami nem feltétlen jelenti azt, hogy ritkábban mint a heti legalább egyszeri alkalom). A megkérdezettek 3%-a jelezte, hogy egyáltalán nem kívánja igénybe venni a sétányt – ezek egybeesnek a tervvel ellenkező idős korúak kis csoportjának egy részével.

A kérdőív záró része a városközpontban hiányzó funkciókra koncentrált. A megadott nyolc választási lehetőség közül a bejelölési gyakoriság egyértelműen alátámasztja és igazolja a szabadtéri színpad iránti szükségletet. Ön szerint milyen szolgáltatásokból van hiány Tura központjában? kérdésre az alábbi válaszok születtek: 19% tájékoztató térkép, 17% szabadtéri színpad, 16% játszótér, 14% szórakozóhely, 13% zenepavilon-játszóház, 11% biciklitároló, 10% egyéb (hulladékgyűjtő, parkoló, stb.). A játszótér iránti speciális, korcsoporthoz köthető igényre a városközpont II. ütemében van válasza az önkormányzatnak, amelynek eredményeként majd EU standardnak megfelelő játszótér épül. Egyéb, konkrét választási alternatívaként nem megadott hiányzó vagy elégtelen funkcióként ill. szolgáltatásként gyakran kerültek említésre a kulturált hulladékgyűjtők és a parkolóhelyek. A pályázat keretén belül 9 új parkolóhely létesül, amely válasz erre a lakossági igényre. A hulladékgyűjtő edények sűrűbb elhelyezése az egész megújuló beavatkozási területen megvalósul.

Megfelelőnek tartja a tervezett új többfunkciós tér kialakítását a piac előtti téren? kérdésre: 51% elfogadhatónak tartja, 34% szerint tökéletesen megfelelő, 14% szerint teljesen rossz helyen van és 1% nem válaszolt. Arra a kérdésre, hogy jellemzően kik használják majd a többfunkciós teret és a polgármesteri hivatal előtti teret a leggyakoribb válasz az volt, hogy minden megnevezett csoport.

S.T.

ÚTAVATÁS

Fotó: Csilla Fotó

Az útavató helyszíne a Szőlő és Damjanich utcák kereszteződése volt. A szalagátvágási ceremónia közreműködői: Dolányi Róbertné jegyző, Szendrei Ferenc polgármester, Palya János plébános, Jenei Csabáné Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság elnöke, Tóth Gábor országgyűlési képviselő.

Ünnepélyes keretek között október 10-én átadták a 300 millió forintos beruházással elkészült 9 utcát Turán. A Szőlő és Damjanich utca kereszteződésében megtartott avatóra a térség politikusai, a kivitelezők és városvezetők mellett meghívást kaptak az érintett utcák lakói is.

Szendrei Ferenc polgármester beszédében hangsúlyozta: a 2006-ban megalakult testület egyik legfontosabb feladata volt, hogy meghatározza a település fejlődési irányát. Ekkor még 25 km földút volt Turán, így nem volt kérdés: ezeket kellene szilárd burkolattal ellátni. Azóta egyrészt a legkritikusabb helyeken útalapot hoztunk létre a lakosság bevonásával, amelyet márt aszfalttal borítottunk, másrészt tavaly pályázati pénzt nyertünk az Aradi út teljes aszfaltozására. A legnagyobb és legfontosabb beruházás azonban kétségtelenül a most átadott útszakaszokon valósulhatott meg. Ehhez a Közép-magyarországi Operatív Program keretében a „Belterületi utak fejlesztése” elnevezésű pályázaton nyertünk 210 millió Ft uniós és állami támogatást, amelyet Tura 90 millió önrésszel egészített ki. A szilárd burkolat mellett 20 ezer cserjét, 500 fát és padokat is elhelyeztünk az érintett településrészekben, ahol mintegy 300 ingatlan lakójának életminőségét javítja a

beruházás. Persze a munkának csak a nagyobbik része fejeződött most be – emelte ki a polgármester – hiszen hátra van még a járda elkészítése és a vízvezető árok burkolása, lakossági önerővel. Ehhez azonban még egy kis türelmet kért, hiszen még 15 km olyan földút maradt Turán, amelyek nagyobb esőzések után szinte járhatatlanok. Jó hír, hogy az Elnök és Köztársaság utak felújítására sikeresen pályáztunk, így 2010 tavaszán megkezdődhetnek a munkálatok. Emellett tovább pályázunk újabb útszakaszok szilárd burkolattal történő ellátására is.

A polgármester avató beszédének végén megköszönte az ott élő lakosok türelmét, az esetleges, de jogos kritikákat és azt ígérte, hamarosan utcánkénti lakossági fórumokat tartanak a beruházással kapcsolatban.

„Remélem, mi mindannyian arra tartunk, amerre az Isten tervezte az utunkat...” – az utcák kereszteződésében elhelyezett szalag átvágása előtt Palya János plébános ezekkel a szavakkal áldotta meg az utakat és azok használóit. Az avató ünnepség végén a szalag átvágásával jelképesen és gyakorlatilag is átadták a forgalomnak Tura elmúlt évtizedeinek egyik legnagyobb ívű beruházását.

Pálinkás Ildikó

Novemberben is pályázhatunk

Interjú dr. Szabóné Müller Tímeával,
Az Észak Kelet-Pest Megyei LEADER Egyesület elnökével

– Kérem, mutassa be röviden, mit jelent a LEADER program.

– A LEADER nagyon érdekes európai uniós vidékfejlesztési program, hiszen a helyi közösségek összefogására épít. Nem csupán egyedülálló a maga nemében, hiszen alulról építkező folyamatot foglal keretbe, de egyszerre mind a legsikeresebb uniós vidékfejlesztési kezdeményezés. Egyébként a program francia elnevezésének kezdőbetűiből összerakott betűszóról beszélünk. Célja a térségi belső erőforrások fenntartható és innovatív felhasználása, az aktív vidéki szereplők közötti együttműködés

megalapozása, a helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása. Fontos megemlíteni azt is, hogy a közös gondolkodás, illetve a máshol jól működő gyakorlatok átvétele megkönnyíti az adott térség felzárkózását.

– Hogyan alakulhattak meg a LEADER közösségek? Mi ezeknek a lényege, célja? Kik vehetnek részt bennük és milyen feltételekkel?

– A LEADER közösségekben települési önkormányzatok, vállalkozások, civil szervezetek, sőt, magánszemélyek vehetnek részt. Mint az előbb utaltam rá, a program az ő részvételükkel meg-

alakult helyi közösségek által stratégiába foglalt, alulról jövő kezdeményezések megvalósítását szolgálja. ➡

➡ A LEADER program regisztrációs időszaka 2007 októberében zárult le, az illetékes hatóság 96 helyi közösség előzetes elismerési kérelmét hagyta jóvá. Sikerült az ország teljes vidéki területét lefedni, ezáltal nem kevesebb, mint 3021 települést és több mint 12 ezer résztvevő szervezetet közvetlenül bevonnak a vidék megújításába.

Itt minálunk, a Galga mentén az Észak-Kelet Pest Megyei LEADER Egyesület 24 települést tömörít, illetve – más mutatószámot említve – közel 59 ezer embert érinthet, hiszen a megvalósuló programok a térség valamennyi lakosának az életét befolyásolhatják.

– *Mik azok az úgynevezett tengelyek, melyeket gyakran emlegetnek a vidékfejlesztés kapcsán?*

– Induljunk ki abból, hogy ma már senki sem vitatja: a magyar vidéknek tudatos fejlesztőprogramra van szüksége. A változás nem képzelhető el megalapozott, átgondolt és jól körülhatárolható jövőkép nélkül, ami három szóba sűrítendő: megújulás, fejlődés, gyarapodás. A széles körű társadalmi partnerségben megalkotott, az Európai Unió által két évvel ezelőtt elfogadott Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (UMVP) e célok megvalósításának menetét tartalmazza.

Az UMVP intézkedéscsomagjait nevezi a szaknyelv tengelyeknek, ezeken a „tengelyeken” helyezkednek el azok a jogcímek, amelyekre támogatás igényelhető. Az intézkedéscsomagok célja a versenyképesebb mezőgazdaság, a környezettudatos tájgazdálkodás és az élhetőbb vidék feltételeinek megteremtése sikeres vállalkozásokon, összetartó és értékteremtő közösségeken keresztül. Az említett fejlesztési elképzelések megvalósításában fontos szerepet játszanak a LEADER közösségek. Egyébként a közösségeket jóváhagyó illetékes hatóság, melyet az előző kérdés kapcsán említettem, nem más, mint az UMVP Irányító Hatósága. Az új vidékpolitika alapjait az UMVP III. és IV. intézkedéscsomagjai, azaz tengelyei jelentik, amelyek tükrözik a térségi települések és a vidéki lakosság

fejlesztési igényeinek sokféleségét. A 2008 októberében megnyílt III. intézkedéscsomag a vidéki foglalkoztatás és jövedelemtermelés növelésére, a falusi turizmus nagyobb térhódítására, továbbá a helyi kulturális és épített örökség megőrzésére adnak lehetőséget.

– *Hol tart most a program?*

– Mostanában zárult le egy szakasz. A IV. tengely (intézkedéscsomag) keretében 2009. október 1. és 31. között lehetett támogatást igényelni. A téma-választék széles volt, hiszen a következő jogcímenek lehetett pályázni: közösségi célú fejlesztés (ezen belül településképmegújítás, szabadidős tevékenység és sportolásra alkalmas infrastruktúra, helyi piacfejlesztés, közbiztonság-fejlesztés), továbbá vállalkozás alapú fejlesztés (mikrovállalkozás-fejlesztés, kis- és középvállalkozások fejlesztése, megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzése, megújuló energiaforrások felhasználásának bemutatása, turisztikai fejlesztés), rendezvények (régiműsorok bemutatása, kulturális programok), képzések (informatikai képzés nyugdíjasoknak, civil szervezetek működtetése, nyelvi képzés fiatal felnőtteknek), végül pedig térségen belüli együttműködés, marketing, térségek közötti és nemzetközi együttműködés.

Ezt megelőzően a nyár végén döntött el, hogy – a LEADER program keretében – kik pályáztak sikerrel az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. intézkedéscsomagjában foglalt célok megvalósítására. Itt, a Galga mentén is fokozott várakozás övezte az eredményeket. Ami teljesen érthető, hiszen a LEADER-nek ebben a fordulójában közel 500 millió forint értékű támogatással lesznek gazdagabbak Pest megye északi térségei.

Lezárul tehát egy szakasz, de azonnal elkezdődött egy új. Hiszen, ahogy mondani szokás, csak a változás állandó. Megjelentek ugyanis a III. tengelyhez kapcsolódó pótlólagos lehetőségek, melyekre 2009. november 1. és 30. között lehet pályázni. Ezek a következők: vidéki örökség megőrzése, falumegújítás és -fejlesztés, turisztikai tevékenységek ösztönzése, mikro-vállalkozások létrehozása és fejlesztése.

– *Kik pályázhatnak?*

– Voltaképpen mindenki, akinek életrevaló, megalapozott, a megjelölt célokkal összhangban lévő fejlesztési elképzelése van. Önkormányzatok, vállalkozások, civil szervezetek és magánszemélyek egyaránt benyújthatnak támogatási kérelmet.

– *Önök milyen segítséget tudnak nyújtani az érdeklődőknek?*

– Ha a támogatást kérő szervezet vagy személy igényli, akkor – hadd fogalmazzak így – fogjuk a kezét. Ez alatt azt értem, hogy minden lehetséges módon segítünk a támogatási kérelmek elkészítésében. Egyébként a nyertes projekt lebonyolításában sem hagyjuk magára a pályázót. Ahogy mondani szoktuk: mi a szavak mellett tettekkel is segíteni akarjuk a pályázók tevékenységét.

– *Örülhetnek, akik nyertek...*

– Szerintem ez a közösségi gyarapodás független attól, ki nyerte vagy fogja elnyerni a fejlesztési forrást. Legyen az vállalkozó, önkormányzat, civil szervezet vagy magánszemély, valamennyi pályázóra érvényes: az ő sikere egyben a település sikere. Lakóhelye egészének a javára válik ugyanis a pályázó által végrehajtott fejlesztés.

– *Ön hogyan kapcsolódik személy szerint a programhoz, miért tartja fontosnak a helyi közösségeket, a civil szerveződések?*

– Nekem a LEADER szívügyem. Természetesen az értelmem is azt diktálja, hogy az alulról szerveződő LEADER olyan program, ami manapság egészen egyszerűen nélkülözhetetlen a vidéki Magyarországon. Emellett azonban, mint mondtam, ez nálam érzelmi kérdés is. Ami pedig a helyi közösségeket és a civil szervezeteket illeti, azt gondolom, nélkülük vékonyabb, gyérebb, kopotásabb lenne a társadalom szövete.

Pálinkás Ildikó

A kiírások megtalálhatók az egyesület honlapján: (www.pestileader.hu)
Felvilágosítás kérhető telefonon
(06 28/402-033) vagy email-ben
(info@pestileader.hu).

„SZOMSZÉDOLÁS”
SZÓ, ZENE, TÁNC – AMI ÖSSZEKÖT
November 22., vasárnap 16 óra

A TURAI BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZBAN 2009. NOVEMBER 22-ÉN, VASÁRNAP 16.00 ÓRÁTÓL
AZ ASZÓDI KISTÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK KÖZÖS KULTURÁLIS GÁLAMŰSORÁT TARTJUK, MELYE SZERETETTEL HÍVJUK ÉS VÁRJUK AZ ÉRDEKLŐDŐKET. **ÍZELÍTŐ A PROGRAMBÓL:** Aszódi Rézfúvósok, Bagi Muharay Gyermek Néptáncgyűttes, Ikladai Blaublumen Táncsoport, Szita Eszter, Boda Gellért és Unger Balázs közös produkciója.
A BELÉPÉS DÍJTALAN!

TÖBBCÉLŰ TÁRSULÁS TANÁCSA OKTÓBER 21-I ÜLÉSÉRŐL

Az Aszódi Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása Tanácsa október 21-én tartotta soron következő ülését, amelyen – egyebek között – a társult önkormányzatok polgármesterei elfogadták a Társulás 2010. évi együttműködésének alapelveit. E mellett szó volt a közösen ellátott feladatokhoz igényelhető költségvetési támogatás felhasználásáról, valamint a normatív forrásokkal le nem fedett költségek önkormányzatok általi finanszírozásának módjáról.

A továbbiakban a Tanács módosította a Társulás éves költségvetését, valamint a törvényi változásokat követve aktualizálta Közbeszerzési Szabályzatát.

„Szomszédolás” – KISTÉRSÉGI KULTURÁLIS NAPOK

A kistérségi kulturális napok rendezvénysorozat Aszódon kezdődött el október 23-án. Az Aszódi Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása nevében a társulás alelnöke, Dr. Basa Antal köszöntötte az egybegyűlteket. Elmondta, hogy az Aszódi Kistérség minden települése gazdag szellemi örökség birtokosa, gondos ápolója, így a rendezvénysorozat célja egymás hagyományainak, kulturális értékeinek megismerésén keresztül a „szomszédosági” kapcsolatok mélyítése. Az Aszódi Kistérség 9 településének (Aszód, Tura, Galgahévíz, Hévízgyörk, Bag, Domony, Iklad, Kartal, Verseg) művészei, hagyományörző csoportjai saját településüket képviselve mutatkoztak be az aszódi közönségnek, felvillantva mindazt, amit értéknek, maradandónak vélenek. Tura „követeként” a turai hagyományörzés leghitelesebb képviselője, az Őszirózsa Nyugdíjas Népdalkör reprezentálta a Turán máig élő, kiemelkedő hagyományörző tevékenységet.

Az Aszódon elkezdődött rendezvénysorozat november 22-én folytatódik. Ezúttal Tura városa látja vendégül a kistérség településeit. A „szomszédolás” további alkalmai: 2010. január 10. – Galgahévíz, január 16. – Bag, január 23. – Iklad, március 12. – Domony, március vége – Kartal, április 24. – Hévízgyörk. Az eseményekről készült felvételeket az érdeklődők a Galga Televízióban tekinthetik meg.

dr. Kóros Tímea
kistérségi referens

Turai házi orvosok a H1N1 vírusról

Ez már valóban az a téma lett, mely a csapból is folyik. De, hogy mennyire fogyasztható formában, az kérdéses. Nem az ügy eljelentéktelenítésének szándékával, hanem éppen a médiakáosz és a jó magyar szokás szerinti átpolitikáltsága miatt eredetileg azt a felelős szerkesztői döntést hoztam, hogy a helyi lapban nem kezdeményezzük a témával való foglalkozást, mikor egyszer csak megérkezett Dr. Baka Gyula turai házi orvos, a képviselő-testület Szociális- és Egészségügyi Bizottságának cikke. Így a „ha házi orvos javasolja, nyugodtan oltassa be magát” sort egyfajta hívó szónak tekintve körkérdezt tőlünk fel a turai házi orvosoknak és helyi gyermekgyógyászoknak. Az ÁNTSZ 2009. november 2-án kelt, a járványok terjedésének lassítása, a megbetegedések, a szövődmények és a kórházi kezelések megelőzése érdekében december 23-ig tartó kampányoltás szervezésére felszólító, helyi oktatási/nevelési intézményekbe eljuttatott körlevél szerint ők a védőoltások lebonyolítói.

EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, BETEGSÉGMEGELŐZÉS OLTÁSSAL, SZÜRÉSSSEL, KARBANTARTÓ MASSZÁZZSAL

■ Százszor könnyebb a bajt megelőzni, mint a rossz szokásokról, szerzett betegségtől szabadulni.

Az influenza elleni védőoltásokról: A nemzetközi egészségügyi szervezetek két influenza vírus ill. járvány közeledtét jósolják: a szezonális, „szokásos” influenza járványét, amely évente jelentkezik, és a pandémiás influenza járványét, az úgynevezett „új influenzáét”, vagy a H1N1 vírus okozta járványét. (Pandémia: olyan rendkívül erős járvány, amely több országra, földrészre vagy az egész földre kiterjed). Az internet és az egymásnak ellentmondó média hírek mára azt érték el, hogy mindenki fél: az is, aki nem oltatta be magát, és az is, aki már beoltatta magát. Én ez utóbbiak közé tartozom, kevésbé kell félnem, mert megkaptam a Fluval AB és a Fluval P védőoltást is. A Fluval AB az A és B típusú influenza vírus ellen véd, a Fluval P oltás pedig a H1N1 influenza vírus ellen. Azért

hiszem, hogy nekem kevésbé kell félnem, mert ha bármely vírussal fertőződöm, az a valószínű, hogy rövid idő alatt átvészelem (3-4 nap) és szövődmények sem fognak kialakulni. Szeretnék felkérni minden turai lakost, hogy ha házi orvos javasolja, nyugodtan oltassa be magát, különösen akkor, ha családjában egy éves kor alatti gyermekek élnek. A gyermekek oltása a szülőknél és a gyermekgyógyász kollégáknál véleményén múlik. Az én véleményem az, hogy ha a felnőtt családtagok beoltatják magukat, ezzel a kisgyermek, várandós anyák egészségét is védik.

A betegségmegelőző, preventív orvoslás másik támpillére a jövőben a **kampányszűrések**. A tüdő és a női rákszűrésen kívül a turai házi orvosok is fognak szűrőkampányokat szervezni. A nemrég, 2009.10. 03-án megrendezett szűrésen Turán 280 lakos jelent meg. Köszönet nekik! Tettek valamit az egészségükért! A megjelentek 70-80%-a a megelőzés miatt jelentkezett és sok újat tudott meg saját egészségi állapotáról. Több daganatos beteget is kiszűrtek, akik eddig erről nem tudtak, így a szűrés eredményesnek tekinthető.

Egy gondolat az Arany János u. 22. és Petőfi tér 2. alatti, házi orvosi várótermekben felállított **masszázsszékekről**: akinek nem ellenjavallt, bátran használja! Öt perc gyógymasszázs 100 forintért megéri!

Tisztelettel:
Dr. Baka Gyula

■ Dr. Vészi Zsuzsanna rehabilitációs kezelése miatt hosszabb szabadságát tölti egy Turától távol eső intézményben, így asszisztense segítségét kérve csak egy gyors telefonbeszélgetésre volt módunk. A doktornő hívta fel a szerkesztőséget, hogyha csak röviden is, de mindenképp orvosi véleményt formáljon: Az új influenza elleni oltás, mivel ugyanolyan technológiával készül, mint a régi influenza elleni védőoltás, ezért ugyanolyan jó és hatékony. A gyermekbetegségek elleni küzdelemben hatalmas hatást értek el a védőoltások, szinte megszüntették az olyan betegségeket, mint a

gyermekbénulás, a tbc, a torokgyík, stb. Az új influenza ezeknek lehetne a folytatása védőoltás hiánya esetén. Természetesen nem kötelező. Sajnos, a médiában folyó kampány hatására eddig kevesen kérték, azonban a szomszédos országokból érkező aggasztó híreket hallva talán már elgondolkodik az emberek többsége. Most csak szabadon idéznék egy orvosi szaklapban leírt gondolatot: Influenza ellen beoltottak közül senki nem halt meg influenza miatt. Én magam és a rendelő dolgozó is be vannak oltva a H1N1 vírus ellen. – *mondta el Vészi doktornő.*

■ *Dr. Duliskovich Tibor nem kívánt külön személyes állásfoglalást megfogalmazni, de elmondta, hogy egy általános, közös, az új influenza elleni védőoltást támogató orvosi véleményhez adná nevét.*

■ *Dr. Hatalyák István nem kívánt nyilatkozni lapunknak, hanem személyesen kívánja megvitatni a kérdést betegeivel.*

Tények és gondolatok az influenzajárvány küszöbén

■ 2009 áprilisában egy új influenzavírust azonosítottak, amely emberről-emberre terjedni képes. A betegség jelentősen elterjedt a világ számos országában, ezért a WHO 2009. június 11-én bejelentette, hogy az új influenza világjárvány (pandémia) kezdetét vette.

Az előttünk álló influenzajárvány minden bizonnyal más lesz, mint amilyenek az eddigi szezonális influenzajárványok voltak. A 2009/2010-es influenza szezonban számítani kell arra, hogy a szezonális influenza vírusok (influenza A és B) mellett a pandémiás (influenza P- H1N1) influenza vírus is megbetegedéseket okozhat.

Önmagában a H1N1 vírusfertőzés az esetek túlnyomó többségében enyhe lefolyású (láz, köhögés, fejfájás, izomfájdalom, hasmenés), de néhány esetben súlyos, progresszív tüdőgyulladással szövődhet.

A nemzetközi és a hazai adatok azt mutatják, hogy várhatóan az új vírus lesz a domináns kórokozó, ugyanakkor a korábbi szezonális vírustörzsek is okozhatnak megbetegedéseket. Nem lehet előre megjósolni sem az események pontos lefolyását, sem a következmények súlyosságát.

Mi van, ha a két vírustörzs összetalálkozik, s a kettő egyszerre támad??? A védőoltás a leghatékonyabb módja az influenza megbetegedések, a súlyos lefolyású esetek, valamint a halálozás megelőzésének.

A pandémiás influenza elleni vakcina (Fluval P) ugyanazon technológiával készült, mint a szezonális (Fluval AB) influenza elleni vakcina. A tesztelés során (korlátozott számú vizsgálat) súlyos mellékhatást nem tapasztaltak. Ennek ellenére 3 éves kor alatt beadása megfontolandó, 1 éves kor alatt nem alkalmazható. Ezen gyermekek egészségének védelmét a felnőtt családtagok oltásával tudjuk elősegíteni.

A megelőzés eszközeinek tárházát szélesíti a higiénés szabályok betartása is (gyakori kézmosás, kézfertőtlenítő használata; környezetünk tisztántartása, gyakori szellőztetés; papír zsebkendő használata, biztonságos tárolása; kisgyermeket ne vigyük bevásárlóközpontokba, zsúfolt helyekre, influenzás betegek közelébe).

Mementő: 1973-ban az utolsó nagy hazai járvány idején influenza lettem. Természetesen szövődmény alakult ki, úgyhogy kb.

fél évig küzdöttem az egészségemért (ebből 2 hónap kórházi kezelés volt). Szerencsére meggyógyultam, s azóta influenzás sem voltam, de elgondolkodtam: Mi lett volna, ha a betegséget megelőzendő, kapok egy védőoltást???

Dr. Lévai Mária

Az influenza világjárvány napjainkban

Oltunk, vagy ne oltunk?

■ Minden influenzaszezon más. Nem lehet tudni, mikor kezdődik, meddig tart és mennyire lesz súlyos a megbetegedések lefolyása?

Ez az idei influenza még kiszámíthatatlanabb lesz, mert megjelent és rohamosan teret hódított az új H1N1 influenzavírus.

Az Ukrajnában megtapasztalt súlyos szövődmények, illetve a pillanatnyi járványügyi helyzet alapján, azt gondolom, hogy az oltás jóval kisebb kockázatot jelent, mint egy fertőzés esetleges szövődménye. Ne várjuk meg, hogy Magyarországon is adat legyen arra vonatkozóan, hogy az influenza veszélyes!

Természetesen nem egyszerű válaszolni egy sor, jelenleg még egyáltalán nem tisztázott kérdésre, mert olyan új helyzetről van szó, amiben az eligazodást az egész világ most tanulja. Mindannyian tanuljuk!

Az influenza oltás megbetegedési veszély esetén ajánlott védőoltás. A lakosság 60%-ának az átoltása, már elegendő ahhoz, hogy az influenza terjedését visszaszorítsuk vele. Egyik ok a védőoltásra tehát az egyéni védelem, a másik ok a környezetünkben élők védelme. Vannak, akik nem oltathatók, de ők is fogékonyak a fertőzésre és az egyetlen esélyük a védelemre az, hogy a körülöttük élő személyek nem fertőzik meg őket. Számukra az a védelem, ha a környezetükben élők oltottak. Ezt nevezzük nyájimmunitásnak.

Ebben a szezonban szezonális és új H1N1 járvány együttes előfordulása várható. Emiatt, az együttes előfordulás miatt, együttes védelem is szükséges. Szezonális oltás és H1N1 elleni oltás.

A GYERMEKEK SZEREPE AZ INFLUENZA TERJEDÉSÉBEN IGEN NAGY:

- nagyobb mennyiségben és hosszabb ideig ürítik az influenza vírust, mint a felnőttek,
- mindkét influenza típust terjesztik (szezonális, H1N1)
- egy gyermek 2-6 felnőttel áll kapcsolatban
- influenzával szemben immunológiailag naivak
- a gyermek betegségének vonzata:
- a szülő munkahelyi hiányzása
- orvosi vizitek száma nő
- szövődmény miatt kórházi ellátás

Mit tegyünk, ha az influenza tüneteit észleljük? Az átlagos súlyosságú, szövődménymentesen zajló influenza csak tüneti kezelést igényel. Elsősorban lázcsillapítást. Lázcsillapításra az Acetaminophen, Ibuprofen jól bevált. Gyermekeknek és 18 éves kor alatt, szalicilát tartalmú készítmény adása TILOS! Az influenza és a velejáró magas láz, főleg az alapbetegséggel rendelkezőknél okozhat súlyos állapotromlást, ezért ők mindenképpen keressék fel házi orvosukat. Csak néhány százalékban várhatóak igen súlyos szövődmények. De ki tudja, ki tartozik abba a néhány százalékba majd?

Tisztelettel:
Dr. Tóth Mária

MAGÁNJÖVEDELEM CÉGVAGYONBÓL, AVAGY ADÓMENTÉS FELSŐFOKON!

Ha Ön is úgy érzi, hogy minden feleslegesen kifizetett adóforinttal Önmagát károsítja meg, akkor ez a néhány sor Önnek szól!

Lássuk, hogyan tud pénzhez jutni vállalkozásából?

1. MUNKABÉR? 2. OSZTALÉK?

Utánaszámolt már valaha, hogy mennyibe kerül ez a cégének valójában?

MUNKABÉR ESETÉN

100 egység	100%
Munkáltató közteher:	33,5%
Munkavállalói közteher:	30-40%
Nettó kifizetés	26-36%

OSZTALÉK ESETÉN

100 egység	100%
Társasági nyereség adó:	16%
Személyi jövedelem adó:	25%
EHO:	14%
Nettó kivét:	48%

3. CAFETÉRIA ELEMEK?

Igen, ez eddig kedvező volt, de 2010-től az internet használat kivételével 25 illetve 97,89% az adó mértéke.

Gondos adótervezéssel, a vonatkozó törvényeket betartva, ezek az adók csökkenthetők.

Érdekelné-e Önt az a megoldás, amelynek révén, teljesen legálisan, cége leírható költségeként, tetszőleges időre halasztott adózással a cégvagyonból személyes vagyont teremthet önmagának és akár munkavállalóinak is?

Hasznosnak tartaná, ha a halasztott adózás révén lehetőség nyílna további tőke jövedelemre szert tenni?

December 20 a társasági adó feltöltés határideje és az ön döntésének a határideje is.

Ugyanis dönthet úgy, hogy a nyeresége nagy részét átadja az APEH-nak vagy a cégvagyonból magánvagyonot épít, költségként leírva.

Ön melyiket választja?

CAFETÉRIA

Megtalálta már a megoldást, hogy mivel tudja a dráguló cafetéria elemeket helyettesíteni, hogy a dolgozóinak annyit tudjon adni, amennyit megszoktak? Szeretné továbbra is adómentes béren kívüli juttatásban részesíteni a munkavállalóit? *Vagy egyéni vállalkozóként végre Önmagára is alkalmazni?* Vannak kulcsemberei, akik meghatározó személyek a cégében, akiket szeretne hosszabb távon is a cégnél tartani?

Van megoldás!

Egy tájékozott és nyitott cégvezető, vállalkozó eszköztárából nem hiányozhatnak a fenti megoldások. Az én feladatom, hogy pontosan és vállalkozására, cégére szabottan tájékoztassam Önt ezekről a lehetőségekről.

Kérdezni nem kerül semmibe, de a válasz milliókat érhet. Éppen ezért bátran keressen!

**FÉLRETENNE GYERMEKE JÖVŐJÉRE?
Segíthetek megtalálni a legjobb megoldást?**

TÓTH M. IMRE Telefon: 06-30-7375534

+ INFO:

Áprilisban azt írtam, hogy „**Most a válság közepén ár alatt lehet vásárolni értékpapírokat, így néhány éven belül extraprofitra lehet szert tenni.**”

Engedje meg, hogy most tájékoztassam az elmúlt hónapok történéseiről.

Az általunk közvetített tőkefelépítési programokhoz kapcsolódó eszközalapok az elmúlt 6 hónapban jelentős, **30-60% emelkedést** produkáltak.

Azon ügyfeleim, akik éltek a korábban kapott információval, most elégedetten dörzsölhetik a tenyerüket. Ön már erről lemaradt, de **még korán sincs vége**

az emelkedésnek. Ha még Ön is szeretne ebből az extraprofitból részesülni, **akkor hívjon most!**

„BIZALOM ÉS HITELESSÉG PÉNZÜGYEKBE IS!”

SZÍNES ŐSZI PROGRAMOK

Küldöndj a Nemzetközi SPAR Mini Maratonon!

Időpont: 2009. október 4., **helyszín:** Budapest, Felvonulási tér és a Városliget. Már harmadik éve veszünk részt ezen a futónapon és teljesítjük a 3500 m-es távot 3-8. osztályos tanulókkal. Nagy örömmünkre idén több szülő is, (akik tavaly még csak kísérők voltak) velünk futott. Több táv közül is lehetett választani. A legnívósabb természetesen a maratoni 42 km-es táv volt, melynek mi csak külső szemlélői és lelkes szurkolói voltunk. Jó volt nézni, hogy milyen sokan elindultak ezen az erőt próbáló távon. A mi iskolánkban is akadt azért vállalkozó szellemű tanuló **Bálint Artúr (6.a)** személyében, aki a 7 km-es távon nevezett, és becsülettel helyt állt. Gratulálunk neki!

Mint mindig, idén is az összes résztvevő ajándéksomagot kapott a célnál, de iskolánk tanulóit még az a meglepetés érte, hogy küldöndjait is kaptunk. 1. helyezést értünk el a nevezési létszám tekintetében, mert csapatunk 80 fő volt! Jutalmunk egy 100 ezer forintos utalvány volt. Köszönjük a főszervezőnek: **Kovács Tibornak** és a kísérő tanároknak: **Bertókné Kurucz Ildikónak**, **Hubert Zoltánné Éva** néninek, **Tóthné Ili** néninek és **Fekete-Liszka** **Zsuzsammának**.

Ikladi futóverseny

2009. október 8-án a 3-4. évfolyam, valamint az 5-8. évfolyam részvételével indultunk az Ikladon rendezett körzeti mezei futóversenyen. Ennek a teljesítménye is beleszámít a kistérségi pontverseny eredményeibe. Tanulóink tisztességesen helytálltak az 1000 méteres mezei futásban. Helyezettek:

II. korcsoport lányok:

1. helyezett Szilágyi Zsanett 4.c
4. helyezett Keserű Krisztina 4.c

Csapatban 3. helyezést értek el: Szilágyi Zsanett 4. c, Benke Andrea 4. b, Sárközi Nóra 4. b, Barabás Bianka 4. b Keserű Krisztina 4. c

A fiúk egyik csapata a 6. helyet szerezte meg.

III. – IV. korcsoport lányok:

2. helyezett Tóth Alexandra 7.a
- A lányok csapatban 1. helyezést értek el.
A fiúk csapatban a 4. helyen végeztek.

Az 5.-6. évfolyamon több tanulókat oklevéllel jutalmazták teljesítményéért.

Kosárlabda-bajnokság őszi forduló

A tavasszal megrendezett kosárlabda-bajnokság nagy népszerűségnek örvendett, ezért idén őszi és tavaszi bajnokságot is meghirdettünk. Ezen az őszi fordulón 5. osztályosok még nem neveztek, mivel ők még csak most ismerkednek ezzel a sportággal, de tavaszra már az ő jelentkezésüket is várjuk. A tavalyi lelkesedés semmit sem csökkent. Lányok közül hat (6.c, 7.a, 7.b, 7.c, 8.a, 8.c) fiúk közül öt csapat (6.a, 6.c, 6.b, 7.a, 8.c) vett részt a bajnokságon. Nagyon színvonalas, sportszerű játék és szoros, egy-két ponton múló győzelmek jellemezték a mérkőzéseket.

Eredmények:

Lányok	Fiúk
1. 7.a osztály csapata	1. 6.a osztály csapata
2. 8.c osztály csapata	2. 8.c osztály csapata
3. 6.c osztály csapata	3. 7.a osztály csapata

Gratulálunk a helyezést elért és az összes résztvevő csapatnak!

KIRÁNDULÁSOK

A 3. évfolyam Jászberényben

2009. szeptember 29-én 76 fő harmadikos kisgyerekekkel indultunk el Jászberénybe, ahol szép program várt ránk. Amíg két osztály a Jász Múzeumban csodálta meg Lehel kürtjét, addig a másik két osztály a Városházán található hatalmas tűzzománc képen gyönyörködött, majd cseréltünk. Ezután az Állat-és Növénykertben különféle vadállatok etetését követhettük nyomon. A legnagyobb érdekesség az oroszlánok etetése volt, bár a kecskesimogatás is nagy élményt jelentett. A gyerekek nagyon fogékonyan, érdeklődve szemlélődtek és jól viselkedtek. Bárcsak még hosszabb időt tölthettünk volna el a kellemes őszi időben és a szép környezetben! A kirándulás szervezője: **Szilágyiné Szente Valéria** tanítónő volt.

Őszi tanulmányi kirándulás a Mátrában

A 4. évfolyam tanulói 2009. szeptember 30-án kirándulni voltak hazánk legmagasabb csúcsán, Kékestetőn. Meglátogatták Gyöngyösön a Mátra Múzeumot, Parádfürdőn a Cifra Istállóban lévő kocsitörténeti kiállítást és jártak Sástón a kilátóban. A felszíni formákat, az erdő élővilágát és az őszi erdő szépségét figyelték meg. Kísérők voltak: **Heltai Bálintné**, **Hubert Zoltánné**, **Bertókné Kurucz Ildikó** a 4. évfolyam osztályfőnökei

TTT Túrák

Bajza József Emléktúra

Szeptember 19-én, immár 5. alkalommal nevezett be a TTT a Rózsaszentmártonból induló túrára. A korai gyülekező ellenére is népes csapat várakozott a hajnali szürkületben a vasútállomás előtt, 61 „tekerő” gyermek és felnőtt, no meg Mázli kutya vágott neki az útnak. A nevezéskor mindenki megkapta az indulócsomagját, mely tartalmazta az útleírást, egy színes térképet, egy sportszeletet, egy almát és egy pogácsát. Hat – már az utat jól ismerő –, diák mehetett előre. A turistaházból az első ellenőrző pontig folyamatosan emelkedő úton közelítettük meg a Somlyó-tetőt. Az Árpád-korabeli kétsáncos földváról szép kilátás társult pihenő közben a csapat elé. A cseres-tölgyes növényzet között leereszkedve egy rejtett gyöngyszemhez, Széleskő bányatávhöz jutottunk el. Itt megkapó látványt nyújtott a 15 m magas sziklafalak katlanszerű mélyedésében megbúvó tisztavízű tó. Ezt követően egy 700 m-es erősebb emelkedő következett. A Hármas-határ hegynél volt a 3. pecsételő hely, ahonnan már a kékesi adótorony sziluettje is feltűnt. Innen kényelmes gyaloglással – két pincesorot érintve –, visszajutott csapatunk az öt órával előbb elhagyott turistaházba. A túra végén mindenki oklevelet, kitűzöt kapott, majd virslivel, teával és almával kedveskedtek a szervezők. Sajnálattalunkra, a meghirdetés ellenére sem kaptuk meg a legnagyobb létszámú csapatnak járó kupát, s különösen bosszantó ez azért, mert a túrák során már harmadszor érte ilyen jellegű csatlódás lelkes csapatunkat.

Nahát 20

Szeptember 26-án a négy legjobb iramú túrázóval (*Farkas Ákos, Gólya Ádám, Lajkó Máté, Sára Péter*), a Nahát 20 teljesítménytúrára neveztünk be. A fiúknak ez a jutalomtúra egyike volt, hiszen 5. osztály óta több mint 30 túrán vettek részt. Többszöri átszállással érkezünk meg a Nagymaroson lévő rajthoz. Gyors nevezés után máris nekivágtunk egy 3 km-es erősebb emelkedőnek, mely a Szt. Mihály-hegy nyergéhez vezetett. Innen nemsokára elének bukkant az 1939-ben épített Julianus-kilátó, ahonnan csodálatos panoráma tárult elénk. Gyönyörködhettünk a Duna-kanyar, a visegrádi Fellegvár és az alatta elterülő települések látképében. Ezután Zebegény történelmi kegyeleti helyéhez, a Kálváriához érkezünk. A hegyek után a laposok zombékos-sásos völgyében sétáltunk patakon és frissen kaszált réteken átkelve. Törökmező halastava mellett zsíros kenyérral és meleg teával vártak a szervezők. Rövid pihenő után a fennsíkon átkelve ereszkedtünk le a célba, ahol átvehettük jól megérdemelt kitűzőinket és okleveleinket. A 3 km-es „el-

tévedés” ellenére elértük a vonatunkat, hazafelé volt időnk tervezgetni a második jutalomtúrát, mely a Börzsönyben egy kétnapos vándortúra lesz. A túrákat vezette *Kiss Gábor* tanár úr.

ÜNNEPEINK

Hevesy-nap 2009.október 13.

Reggel a megemlékezéssel kezdődött a nap. A műsort a 6.b osztály csapata adta. A bevezető gondolatok a hagyományok tiszteléséről szóltak: „*A jelent építeni és a jövőt építeni csak akkor tudjuk, hogyha ez összhangban van saját múltunkkal, hagyományaink ápolásával és megőrzésével. A múlt nagyjainak és nemes hagyományainak tiszteletben tartása felemelkedésünk legfőbb biztosítéka.*”

Ezt követően Hevesy György életéről hallottunk rövid méltatást, s a műsort Arany János Széchenyi emlékezete című versének részletével zárták:

„...*Nem hal meg az, ki milliókra költi / Dús élte kincsét, ámbar napja múlt, / Hanem lezárván, ami benne földi, / Egy éltető eszmévé finomul, / Mely femmarad s nőttön nő tiszta fénye, / Melyhez tekint fel az utód erénye: / Óhajt, remél, hisz és imádkozik.*”

Az előadást *Kuti Vivien* 6.b osztályos tanuló furulyajátéka és *Farkas Ákos* 8.c osztályos tanuló zongorajátéka színesítette. Szereplők voltak: *Barabás László, Karácsondi Márta, Czecze Attila, Pásztor István, Pásztai Roland* a 6.b-ből. Koszorúztak a Hevesy-szobornál: *Vidák Vivien és Kmetty Henrietta* a 6.b-ből. A műsort összeállította és betanította: *Jónás Sándorné* tanárnő. A reggeli megemlékezést követően a tízórai szünetben eredményhirdetésekre került sor, mivel a gyermekek előzetesen indított háziversenyeken vettek részt, ahol Hevesy György életét és tudományos munkásságát dolgozták fel.

A nap csúcspontjaként a déli órákban megérkezett hozzánk a Fizibusz, amikor is a tornateremben gyűlünk össze, hogy érdekes kísérletek szemtanúi és aktív résztvevői lehessünk. Mi az a Fizibusz? Egy speciális mikrobusz, ellátva minden olyan demonstrációs eszközzel és technikai felszereléssel, amely elengedhetetlenül szükséges egy izgalmas és maradandó élményt nyújtó, rendhagyó tanórához (akár egy tornateremnyi tanulóknak tartandó kísérletezéshez). A Fizibusz irányító személyzetét olyan elkötelezett, a tudományos show műfajában jártas tanárkollégák adják, akik a jókedvet és a humort sem felejtik otthon, sőt az oktatás nélkülözhetetlen alapelemének tekintik. Különösen nagy elragadtatással fogadták a kísérleteket az alsó évfolyamok tanulói, akik hangos szurkolással, ujjongással biztatták az előadót, a felsősök pedig tiszteletteljes csöndben figyelték a kísérletek végeredményét. Mindannyiunknak nagy élményt jelentett ez a nap!

Még két jelentősebb évfordulóról emlékeztünk meg október hónap folyamán. Mindkét műsort *Kálna Tibor* tanár úr rendezte a 8.c osztályos tanulók közreműködésével.

Október 6.-án az aradi vértanúk tiszteletére rendezett ünnepségen fellépett: *Csányi Petra, Farkas Ákos* (8.c).

A kezdődő őszi szünet miatt október 22-én reggel emlékeztünk meg az 1956-os forradalom eseményeiről és mártírjairól. A műsorban elhangzott művek: *Márai Sándor: Mennyből az angyal, Tamási Lajos: Piros a vér a pesti utcán, Petőfi Sándor: A nép nevében, Ady Endre: Dózsa György unokája és Felszállott a páva. Szereplők voltak: Csányi Petra, Farkas Ákos, Gáspár Noémi* 8.c osztályos tanulók.

Gólya Gáborné
sajtóreferens

Kovács László Kossuth-díjas népművelő és kántor-tanító özvegye, Cinci néni két idősebb fiával, Lacival és Pistivel érkezett az emléktábla-avatásra. A külföldi kiküldetésben lévő Géza pedig érzelmeiktől fűtött gondolatait küldte el, nosztalgiával emlékezve a Dóra-bázban töltött gyermekévekre. A Galga Coop Zrt. által gyönyörűen felújított épületet Tóth Lászlóné elnök asszony mutatta meg a családnak és egyúttal ő koszorúzott Szénási Józseffel, lapunk munkatársával, akinek fejében megszületett az emléktábla gondolata.

Seres Tünde, a műv.báz gyese-n lévő igazgatója mondott ünnepi beszédet a betegsége miatt távol maradó Dr. Asztalos István helyett. Az elődöktől örökölt kincsekkel jól sáfárkodtak, mert ma is méltóképpen őrzik a hagyományokat a népművészet számos ágában. Az alapkövet Laci bácsi rakta le, s az alapra Sára Feri bácsi rakott erős falakat. Az egykori Kék Szívárvány Népdalkör alapító tagjai (Szabó Józsefné és Köles Péter) koszorúzták meg a Falumúzeumban elhelyezett új emléktáblát, mely Sára Ferenc múzeumalapító, Szilágyi Gáborné gondnok és gyűjtő emléket is őrzi.

Az ünnepi műsor csodálatos meglepetés színpoltja volt Feri bácsi egyik unokája, Sára Csobán furulyajátéka. A nagypapa maga is rangos művelője volt e hangszereknek, s legfőbb mesterének Béres Jánost tartotta, aki amellet, hogy könnyekig hatóan visszaemlékezett rá, lelkesen együtt énekelt az Őszirozsa Nyugdíjas Népdalkörrel és minden turai hagyományörzővel. Épp a közösségi összetartás fontosságát hangsúlyozta Dr. Bereczki Ibolya, a Skanzen főig.helyettese és a Mo-i Tájházak Szövetsége elnöke, hisz a tájházakat élettel és programokkal kell megtölteni a szakma szerint is.

20 ÉVES JUBILEUM A FALUMÚZEUMBAN

Sára Sándor, mint borosgazda

– Azt nem tudom, hogy szüreti felvonulást látott-e turai gyerekként, de abban biztos vagyok, hogy a borászoknak már lehetnek családi hagyományai...

– Hagyománya valamiképpen volt, mert nagyapámnak volt saját szőlője és házi bora. Öt éves koromban kerültem kapcsolatba először a borral. Elmentem a Vasúton lakó nagyapámhoz, aki a térdére ültetett és azt mondta, hogy kóstoljuk meg az új bort. Elmurciztunk egy ideig, majd én hazafelé indultam, de a Hugyóka-kocsma előtt begurultam az árokba. Próbáltam felkapaszkodni, s vagy harmadszorra sikerült. Tudtam, éreztem, hogy így nem szabad hazamenem. Így visszamentem nagyapámékhoz. Látták a nagyszülők, hogy jön az unoka

dülöngélve. Éppen szalmazsákokat szellőztettek és lefektettek az egyikre. Azon kipihentem magam és azután indultam csak haza. Hát ez volt az első kapcsolatam a borral. Megjegyzem ma már szomorúan megyek végig vadászatokon a faluk határában, mert látom, hogy milyen elhanyagoltak a szőlők.

– S most van egy saját szőlészeted Köveskálón, ami feltételezem egyáltalán nem elhanyagolt... A kezdetekről, s az ott személyesen végzett gazdai teendőkről meséljen. Ki volt a mestere, akitől a fortélyokat tanulta?

– 1979 körül lehetett, hogy eljutottam oda, mint egy közepes módú parasztgazda. Volt egy falusi házam Köveskálón, volt egy autóm, s föld helyett volt egy budapesti

házam. Az asszony, akitől vettem a köveskáli szőlőket, azt mondta, hogy ez „a hegynek a lelke”. Megkértem az ottani tsz-t, hogy tegyék rendbe. A megtisztított területen telepíteni kellett, melyhez ismét a tsz-t hívtam segítségül. Egy időben Villány mellé jártam művésztáborba, ahol megszerettem az ottani bort, így Villányból származó szőlőt telepítettem elsőként. De sajnos a tsz segítségül egy gyakorló gyereket küldött, így az első telepítési módszer rossz lett, mind összeesett. Mikor túljutottam ezen az akadályon, az első borfajtám a zweigelt volt, majd később pinot noir, oporto, cabernet sauvignon. A tudásomat szakkönyvekből és híres borászoktól szereztem. A Magyar Borakadémia alapítói között voltam, ahol a

Fotó Csilla Fotó és Konkam Bt.

Ugyan már sokan közülük nem aktív csoporttagok, de a fér-fiszámban kissé foghíjas Őszirózsa Népdalkört erősítve elevenítették fel az egykori Kék Szivárványosok (Loby, Ficser, Ödön Pisti, Süll Lajos, Diós Pista, Imolya, Pázmándiék) a borosnótákat vagy a csillagrúgató számár alakoskodó jelenetét. Jó néhány évvel ezelőtt állította színpadra Sára Ferenc azt a szüreti játékot, mely túlmutat a Galga mente hagyományanyagán, de felvonulások és vendégszerepléseik alkalmával mindig nagy sikert aratott a közönség körében.

A helyi lótarató gazdák elenyésző száma miatt már nem volt szüreti felvonulás, azért a mulatság nem maradt el. Táncra pezsdítő muzsikával és énekkel a Zagyva Banda, Unger Balázs, Bencze Mátyás, Farkas Zsolt és Szita Eszter fogadta a sátorba érkező közönséget, s húzta a talpalávalót, mint oly sokszor. Mikor a zenekar pihent, a nézők akkor sem maradtak élmény nélkül. Sára Sándor most nem filmjeiről és rendező-operatőri pályafutásáról vallott, hanem jófajta borosgazdaként mutatkozott be.

A szüret nem múlhat el a legfontosabb főszereplők nélkül. A bírói párt Sima Zoltán és Gyenes Orsolya, a kocsmáros párt a galgahévízi vendég, Keserű Adám és Belovai Anita alkotta. A kisbíró szövegét Kuti Viktor dobolta ki. Veliük táncoltak a fiatal hagyományörzők is, azaz a Jászberényi Viganó Művészeti Iskola turai néptánc tagozatának növendékei is, akik meghatározó utánpótlást jelenthetnek az érzékkörzés – reményeink szerint soha meg nem szűnő – folyamatában.

Emléktábla avatások, szüreti mulatság...

legjobb társaságba kerültem, Tiffán Edét tartom mai napig mesteremnek. Most is őt hívom, ha valamilyen bizonytalan vagyok. A Balatonfüredi Hal- és Bornapok egyik sátrában én is ott vagyok. Szereztem néhány érmet a boraimmal, de most már nem tartom annyira fontosnak a megmérettetést. A vadászatban is mikor sikerült végre szalonkát lőnöm, utána már nem izgatott. Kicsit a borral is így vagyok, nagyobb örömet okoz, hogy aki megszerette, azóta is fogyasztja és keresi.

– Jó borhoz jó éték dukál. Saját kilövésű vaddal fogyasztja?

– Ahogy említettem, legalább ennyire fontos az életemben a vadászat, két társaságnak is tagja vagyok szülőhelyem ill. Köveskál környékén. Emellett, a divatos afrikai helyekre ugyan nem járok, de Erdélybe rendszeresen, ahol a legnagyobb elejtett vadam egy hargitai medve volt. Hisz vitatha-

atlan, hogy a jó borhoz vadhús illik, melyet magam készíték el.

– A hallottak alapján nem véletlen, hogy utolsó filmes munkáinak egyike a személyes tapasztalatokon, nagy utazásokon alapuló *Tájak, borok, városok c. ismeretterjesztő tv-sorozat volt. Csak eljátszva a gondolattal – ha Turáról kellene dokumentumfilmet készíteni, szülőfalujában milyen témát tartana dokumentarista szemmel feldolgozásra érdemesnek egy olyan településen ahol a néphagyomány gyökereiből táplálkozva keressük identitásunkat városi rangra emelkedett lakóhelyünkön?*

– Hogy mit vennék vizsgálódás tárgyává? Mi történt a családokkal, akár egy konkrét családdal az elmúlt száz év alatt. Mire gondolok? Nagyanyámék tizenegyen voltak testvérek, anyámék négyen, mi is még négyen, de nekünk már egy-két gyereknek

több nem született. Mi lehet ennek az oka? Miért szakadtak szét a generációk? Ebből egy izgalmas családtörténetet lehetne filmre vinni, amiben benne lenne az egész XX. századi magyar történelem a boldog békeidőktől a mostani boldogtalan békeidőkhöz.

– Nekem szinte felfoghatatlan, hogy milyen tartással képes elfogadni perifériára szorított helyét a mai filmalkotásban. Hogyan lehet ezt lelkileg feldolgozni?

– Biztos az életkor tesz, de jól érzem magam a könyveim, a zenehallgatás, a borok és trófeák mellett. Különben is úgy élek, mint egy herceg, egyik nap budai házamban, máskor Köveskálon, harmadnap Turán, a szülői házban alszom, amellyel még közéleti terveim vannak.

– Hazavárjuk.

Seres Tünde

Időskorúak Világnapja városunkban

Az idén Tura Város Önkormányzata Bartók Béla Művelődési Ház rendező módon köszöntötte városunk 80 év feletti lakosait. A 331 illetékes személy egy kedves levelet kapott, amelyben a művelődési ház munkatársai jószívvel küldték el köszöntésüket egy apró ajándék és egy csodálatos vers kíséretében, abban a reményben, hogy sikerül csekély örömet szerezni idős napjaikban. Ezúton kívántak egészséget, békés öregséget, megérdemelt pihenést, szerető és gondoskodó hozzátartozókat.

A Turai Komédiások színjátszói legutóbbi dr. Herz című darabjukból egy tekintélyes válogatást adtak elő az Őszi-rózsza Nyugdíjas Klub tagjainak. A darab bemutatása előtt Szendrei Ferenc polgármester köszöntötte a megjelenteket és életük folyamán kifejtett munkájukért köszönetet mondott, majd jó egészséget és hosszú életet kívánva adta át a szót a komédiásoknak.

Hogy milyen sikerrel szerepeltek a Komédiások, arról Móré Lászlóné klubtag úgy nyilatkozott:

Köszönet a gyönyörű vasárnap délutánért! Október 3-án a „Turai Őszi-rózsza Nyugdíjas Egyesület” idősök napi rendezvényre invitálta tagságát a művelődési házba, ahol városunk színjátszói a Dr. Herz című színműből készült válogatáson alapuló színdarabbal köszöntötték a megjelent idősöket. Az összevágott jelenetek mégis érthetővé, élvezhetővé tették az előadást, felvidítva a résztvevőket. Köszönjük a szereplőknek, a díszlet, a világítás és hangtechnika készítőinek az élményt. Felejtetetlen ajándékot kaptunk, amiről még hetek múlva is beszélünk, hogy milyen jó, hogy ilyen fiataljaink vannak, akik szabaddidejüket nem sajnálva, járnak a próbákra és van egy olyan idősebb mag, akik vonzák a fiatalabbakat is, elsősorban Diligensné Takács Judit és leányai.

Az előadást követően közösen fogyasztottuk el az egyesület vezetősége által készített uzsonnát, nekik is köszönet a munkájukért.

Takács Pál

A legnagyobb művészet

A legfőbb művészet, tudod mi?
Derűs szívvel megöregedni!
Tenni vágnál, s tétlen maradni,
igazad van, mégis hallgatni.
Soha nem lenni reményvesztett.
Csendben hordozni a keresztet.
Irigység nélkül nézni másra,
ki útját tetterősen járja.
Kezéd letenni az öledbe,
s hagyni, hogy gondod más viselje.
Hol segíteni tudtál régen,
bevallani alázattal, szépen,
hogy arra már most nincs erőd,
nem vagy olyan, mint azelőtt.
Így járni csendesen, vidáman
Istentől rád rakott igádban.

(Németből
Túrmezei Erzsébet
átdolgozásában)

LIBRA KÖNYVESBOLT

Tura, Dózsa György u. 7.

Könyvújdonságok és -régiségek,
térképek, műsoros hanghordozók,
videokazetták, DVD-k.

Faxolás, fekete-fehér és színes fénymásolás.

ajándék- és
étkezési utalványok
BEVÁLTHATÓK!

Őszi-rózsáék újabb őszi barangolásai

Október 7-én a klub ill. az egyesület tagjai buszra szálltak és Szilvásváradra kirándultunk. Megnéztük a Kocsimúzeumot, a lovardát, kisvasúttal felmentünk a Szinva-patak mentén, és a gyönyörű őszi időben lassan lesétáltunk a pisztrángnevelő mellett. Hazafelé megálltunk a „Szépasszony Völgy”-ben egy kis pihenőre és kóstolóra.

Köszönjük Marinkáné Ica egész éves szervező munkáját. Október 10-én „Őszi Randevúra” szölt a meghívó az egyesület épületébe. Ilyenkor ünnepeljük meg minden tag névnapját. Köszönet a finom ebédért és a sok-sok munkáért a vezetőségnek, akik fáradtságot nem ismerve sütnek, főznek, felszolgálnak azért, hogy a tagok jól érezzék magukat. Köszönet a zenészeknek, énekeseknek a jó hangulatokért. Minden szervezőnek, előadónak, segítőnek jó egészséget és sok sikert kívánok a magam és a tagság nevében:

Móré Lászlóné

TURA VÁROSI KÖNYVTÁR AJÁNLÓJA LEGÚJABB KÖNYVEINKBŐL

Meg Cabot - Allie Finkle : Szabályok kezdő tiniknek – A költözés napja

Meg Cabot sokak által ismert Neveletlen hercegnő sorozata, fiatal olvasóinknak már sok örömetli perccet szerzett. Nemrég megérkezett a „Cabot család” új tagja is, Allie Finkle, a 9 éves kislány, akinek kalandjait szabályokon keresztül ismerhetjük meg. Átala olyan bölcsességeket tudhatunk meg a világról, hogy miért ne engedjük a levegőbe sporteseményeken, vagy esküvőkön a héliumos lufit; hiszen ami felment az egyszer le is jön...

Egyelőre két kötethez kívánunk jó szórakozást a tanulás utáni szabadidőben!

SZÍNES ÖTLETEK, FORTÉLYOK – Zsugorfóliák

Szakirodalmi részlegünkől a hideg időre és a lassan beköszönő ünnepekre készülő több füzetet is kínálunk a kézműves és díszítő technikák iránt fogékony Olvasóknak. Ízelítőül néhány technika, melyet a sorozat segítségével ismerhetnek meg: termés bábok és díszek készítése, papíra tárgyak előállítása, gyöngyfüzés és gyöngyszövés, zsugorfólia technikák...

A kis könyvek érthető leírásokkal, színes fotókkal és méretarányos mellékletekkel, szabásmintákkal segítik az olvasókat abban, hogy saját készítésű, egyedi ajándékokkal készülhessenek az ünnepekre.

Hiroaki Sato – SZAMURÁJ LEGENDÁK

A keleti kultúra, a valóság, az erkölcs sokakat meglehetett már. Jelen esetben nem szépirodalmi művet tárunk az érdeklődők elé, hanem egy olyan művelődéstörténeti

darabot, melynek célja, hogy Japán egyik meghatározó társadalmi rétegét, a szamurájokat bemutassa. A kiadvány bár vastag, de nagyon olvasható, sok apró részletre kitér, melyet a szépen illusztrált könyvek gyakran nem tesznek meg. Azon olvasóinknak ajánljuk, akik kedvelik az igényes szakirodalmat, érdeklődnek a hadtörténet, a művelődéstörténet és a japán kultúra iránt.

Douglas Preston - Lincoln Child – A MEGTALÁLT EREKLYE

A Világsiker krimisorozata újabb kötetet adott ki a népszerű szerzőpáros gondozásában. Ismét elkalandozhatunk velük a tudomány és a rettegés világába. A szerzők e két általában egymástól távol álló fogalmat nagyon élvezhetően adják közre. Akinek megtetszik az emberek életére törő múzeumi szörny története, az folytathatja a sort Az ereklyetartó című könyvvel.

Szeretettel várjuk régi és új olvasóinkat!
Városi Könyvtár Tura – Bartók Béla tér 3.,
tel: (28)580-530

MEGJELENT KÖLES ÉVA SZÓLÓ CD-JE

*Pál Lajos néhány gondolata
Köles Éva lemezéhez...*

Amikor Kodály a zenélő magyar családról beszél, valami olyasmire gondol, amelynek igen jelentős példáját látjuk és halluk Köles Évánál: felmenői turaiak, ami rang és nem cafrang. Elég csak a Bartók-gyűjtésekre gondolnunk, vagy a népművészet nem oly rég elhunyt mestereire, vagy akár a ma is élő népzene-szeinkre, népművészeinkre, akik Évához hasonlóan ugyancsak nagyon büszkéek turai származásukra... A Köles családban mindig nagy tisztelete volt a zenének, különösen az éneklésnek. A közös éneklés, egyéni vagy hangszeres játék ebben a családban mindig is teljesen természetes volt. Éva a muzikalitást, az ének-készséget saját bevallása szerint apai ágról örökölte. A lemezen is közreműködő Édesapa a mai napig több kórusban is énekel. És a hang adomány...

A családi indíttatáson túl feltétlenül meg kell említenünk Jáki Teodózt, a győri bencés szerzetes-tanárt, aki a kántorképzőben adott Évának komoly útravalót, Budai Ilonát, aki az Óbudai Népzenei Iskolában buzdította a saját hang megtalálására, Maczkó Máriát, akivel sok együtténeklés örömet oszthatta meg. Ezen élmények mindegyike meghatározó ösztönzés volt a népi éneklés magasabb szintű művelésére.

Sok éves barátság fűzi Évát a lemezen őt kísérő zenészekhez is. Annak, aki meghallgatja ezt a kiadványt, jó érzéssel fog megtelni a szíve. Aki elhívja Évát és a Zenészeket lemezik anyagának bemutatására, az nagy élmény részese lesz. Az pedig, aki egyszer elbeszélget az előadóval, biztosan állítom, hogy igazán jókedvre derül...

A Nagymagyarországi tájegységeket felölelő népzenei albumon az Állami Népi Együttes zenészein kívül zenész barátok (közte Unger Balázs), családtagok is közreműködnek.

Kapható lesz minden nagyobb könyvesboltban (Libri, Lira, Alexandra) országsszerte, a Bookline internetes könyvtárházban, valamint a turai könyvtárban, a hatvani belvárosi könyvesboltokban, továbbá megrendelhető a madareleseg@yahoo.com címen.

S mindemellett úgy hallottuk, hogy a közönség turai lemezbe-mutató koncertre is számíthat a téli időszakban...

A TURAI BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZ SZAKKÖREI

KONDITIONÁLÓ TORNA – HÉTFŐN és SZERDÁN 18.00-19.00-ig
STEP AEROBIC – SZERDÁN 19.15-20.15-ig
FOGYI TORNA Csak túlsúlyosoknak! – KEDDEN 18.00-19.00-ig
 Edző: PÁZMÁNDI ILDIKÓ (aerobic oktató)
 Tornaszőnyeg és eszközöket biztosítunk, de törölközőt és váltócipőt mindenki hozzon magával!
 Részvételi díj: 550 Ft/óra

VILÁGI NŐI KAMARAKÓRUS
 énekkari próba CSÜTÖRTÖKÖN 18.30-20.00-ig
 18 év feletti lányoknak, asszonyoknak
 Művészeti vezető: LAJKÓNÉ KIS ANITA magánénekes és ének-zene tanár
 Részvételi díj: ingyenes

KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS
 SZOMBATON 10.00-12.00-ig, általános iskolásoknak
 Foglalkozásvezető: DOLÁNYI ANNA
 (óvónő és népi kismesterség szakoktató)
 Az alapanyagot a művelődési ház biztosítja.
 Ízelítő az elsajátítható technikákból: szalvéta-technika, szövés-fonás, bőrizés, gyöngyözés, mézeskalács-díszítés, stb.
 Részvételi díj alkalmanként: 300 Ft/fő

ÓVODÁS NÉPI GYERMEKJÁTÉK
 HÉTFŐN 16.30-17.30-ig, középső és nagycsoportos óvodásoknak
 Oktató: SZITA ESZTER (óvónő)
 Részvételi díj: ingyenes

TURAI KOMÉDIÁSOK SZÍNJÁTSZÓ SZAKKÖR
 PÉNTEKEN 18.00-21.00-ig, 14 éven felülieknek
 Szakkörvezető: Diligens Károlyné (drámapedagógus)
 és Diligens Melinda (drámapedagógus)
 Részvételi díj: ingyenes

HÍMZŐSZAKKÖR
 CSÜTÖRTÖKÖN 17.00-18.30-ig, Szakkörvezető: ÚJVÁRI TÜNDE
 Részvételi díj: ingyenes

Tóth József, vagy ahogyan én ismertem Joszi bácsi már fiatal legényként meghatározó tagja volt a helyi kulturális, közösségi életnek, melynek aztán 1950-52-ig, majd 1957-62-ig művelődési ház igazgatóként fáradhatatlan mozgatója is lett. Már a front előtt egyfelvonásos színdarabokat, irodalmi műsorokat csináltak Pásztival Péterrel, Dóra Gézával, Galambos Bandival. A gödöllői Premontrei Gimnázium adta az ez irányú motivációt, a színjátszás és a népi kultúra iránti érdeklődést. Az egyházi élethez való erős kötődése mutatkozott meg KALOT tagságában is.

Tóth József 1926-2009

Az 50-es évek politikai retorziói ellenére ő hű maradt értékrendjéhez. Az államosítással szerzett kultúrházat nagy kételyek között vette át, hisz nehezen élte meg, hogy más házában tevékenykedjen, amit csak az ellensúlyozott, hogy így engedték szárnyalni a kultúrára éhes turai fiatalokat. „*Kiváló érzéssel ismerte fel és szervezte be a legjobb aktivistákat. Még a vasárnapjait is a kultúrházban töltötte.*” – emlékezett vissza korábban Pásztival Péter. Országos híri népiegyüttes, színelőadások megszámlálhatatlan sora a helyi társulattal, fo-

tószakkör, bábcsoport, gazdaasszonykör, természettudományi olvasókör, sportkör... indítása, teltházassal és faluszínház, s egy megálmodott új kultúrház a Piac téren, melyre 5 éven keresztül intézményi megtakarításokból évi 100 ezer forintot ajánlott fel.

Emlékét megőrizzük és sosem feledjük, amit Tura kulturális életéért tett. Ennek szerény elismerése volt a Turáért Emlékérem kitüntető cím. Reméljük, az égiekkel egyszer azt üzenhetjük, hogy felépült a megálmodott új kultúrház.

„*Tóth József csak mosolyogni járt be a kultúrházba, olyan nyugalmat árasztott*” – mondta róla Kovács László. Én is ezzel a mosollyal arcán őrzöm meg, amely még nyugdíjas napjaiban, a közelettől visszavonulva, verseket olvasgatva is ragyogott az arcán. Csak felesége, Sára Zsuzsanna halálával halványult el. 2009. november 9-től már elsődleges és legkitartóbb segítsége és örök társa mellett nyugszik ő is.

Seres Tünde

Folytatjuk néhány hónapja megkezdett sorozatunkat, amiben is feltérképezzük és röviden bemutatjuk a Turához kapcsolódó honlapokat. Ebben a hónapban a www.turaikastely.hu oldalt vizsgáljuk meg tüzetesebben.

A honlapot a kastély tervezett felújítását irányító Tura Invest Kft. működteti. Az oldal felépítése átlátható, megjelenése letisztult, visszafogott; gyakorlatilag a legalapvetőbb információk találhatóak meg rajta. A hat fő menüpontból négyenél további lehetőségeket találhatunk, ha a menüpont fölé visszük az egérmutatót. A „Bemutakozás” menüben a városról, a kastélyról és a cégről találhatunk némi információt. Érdekes, hogy a város történetének leírása csak a Schossbergerek érkezéséig és ittőlük tart; a településsel és a kastéllyal kapcsolatos későbbi eseményekről már csak a „Kastély” menüpont alatt találkozhatunk elvétel (viszont még így is több minden tudható meg a

„Tura a világhálón”

www.turaikastely.hu

város történetéről, mint a www.tura.hu honlapon).

A cégről sem tudhatunk meg sokat, a „Rólunk szól” és a „Tervek” menüpontokban leírtak inkább a kastéllyal kapcsolatos távlati terveket mutatják be, mint magát a céget. Az ott leírtak pedig gyakorlatilag átfedik egymást; akár egy helyen is lehetnének. A „Szolgáltatásaink” pont alatt rövid információkat szerezhetünk a kastély területén igénybe vehető filmezési illetve fotózási lehetőségekről, valamint az ajándéktárgyakról.

„Információk” menüpont alatt található a nyitva tartás, a belépőárak, valamint egy részletes útmutató a kastély megközelíthetőségéről, amit segít egy becsatolt térkép is. A „Galéria” alatt számos fénykép található; éppen annyi, ami a gyanútlan internetezőt meggyőzheti arról, hogy

amíg teheti, nézze meg ezt a kastélyt. (Az archív fotók között is érdemes egy kicsit elidőzni.) A „Programok” menü alatt pedig a kastélyban tartandó aktuális eseményekről szerezhetünk némi információt. Mindezeket pedig akár aláfestő zene kíséretében is megnézhetjük: a honlapon található zenelejátszóval három dal közül is választhatunk.

Összességében elmondható az oldalról, hogy igényes kivitelezésű, átlátható, könnyen böngészhető. (Fontos megjegyezni, hogy az oldal angol nyelven is olvasható.) Ami talán hiányzik az egyrészt a friss hírek – amikről valószínűleg sok turai szeretne tudni – , valamint egy hivatkozás (link) legalább a város honlapjára.

Az itt élőknek talán nem szolgál új információkkal ez a honlap, viszont a kastély (és így közvetve a település) iránt érdeklődőknek mindenképpen hasznos és érdekes útmutató lehet.

Köles Tamás

FILMBEMUTATÓ – BUDAKESZI SRÁCOK

Az 1956-os forradalom 50. évfordulójára készült filmek sorából kiemelkedik a Turán most bemutatott Budakeszi srácok című alkotás. A film története Kovács István költő, író, történész A gyermekkor tündöklése című önéletrajzi regényére épül, amely 1998-ban Év Könyve-díjban részesült. A forradalmi eseményeket az akkor tizenegy esztendő, a budakeszi szanatóriumban lakó István szemével követhetjük. Azonban nemcsak egy kisfiú története és a forradalom krónikája a film, ennél jóval több. Múltunk egyik legnehezebben kezelhető kérdéséhez is hozzányúl a társadalomra kényszerített hazugságok egyik kiemelkedő példájának bemutatásával. Több mint harminc éven keresztül volt hivatalos álláspont, sőt doktori disszertáció témája Sziklai Sándor katonatiszt „mártírhalála”, akit az állítólagos budakeszi ellenforradalmárok végeztek ki. A filmből egyértelműen kiderül, hogy ez nem volt igaz. Ugyanakkor fontos tudni, hogy két embert kivégeztek 1958. november 6-án, hárman életfogytiglant és négyen súlyos börtönt kaptak az ún. Sziklai-per vádlottjaként. Több személynek a börtönbüntetését azért nem tudták végrehajtani, mert ők nyugatra menekültek.

Az 56-os városi rendezvények lezárásaként került sor a film bemutatására, mely az október 23-i megemlékezésen került bejelentésre. A november 5-i filmbemutatón Kálna Tibor köszöntötte a megjelenőket az önkormányzat és a Vigyázó Kör nevében. Külön köszöntötte Kovács István író és Rosonczy Ildikó szerkesztőt. Méltatta a Rákosi-diktatúra légkörét érzékletesen ábrázoló filmet. A szépszájú közönség figyelmébe ajánlotta a film parádés szerep-

'56-os emlékredevezvény Turán

osztását: a főbb szerepeket Nagy-Kálóczy Eszter, Dörner György, Bán János, Gáspár Sándor, Koltai Róbert alakította. Az epizód szerepekben is ismert, tehetséges színészeket láthatunk, pl. meg kell említeni Hollósi Frigyes, Szilágyi Tibort, Fullajtár Andreát. Heltai Bálint tanár úr Kovács István irodalmi munkásságát ismertette és méltatta.

A vetítést követően rövid beszélgetés volt az íróról, aki elmondta milyen forrásokból, emlékekből írta meg regényét. A Sziklai történetét szinte mindenki ismerte Budakeszin, de arról nem lehetett beszélni, csak a 'hivatalos' változatról. Megemlítette többek között, hogy több laktanya is felvette Sziklai Sándor nevét, aki az akkori időszak hőse volt. Napjainkra kiderült, hogy az irattári anyagokban nincs adat erre a 'hősiességre' és a budakesziek emlékeztek jól a hiteles történetre.

A vetítést követően rövid beszélgetés volt az íróról, aki elmondta milyen forrásokból, emlékekből írta meg regényét. A Sziklai történetét szinte mindenki ismerte Budakeszin, de arról nem lehetett beszélni, csak a 'hivatalos' változatról. Megemlítette többek között, hogy több laktanya is felvette Sziklai Sándor nevét, aki az akkori időszak hőse volt. Napjainkra kiderült, hogy az irattári anyagokban nincs adat erre a 'hősiességre' és a budakesziek emlékeztek jól a hiteles történetre.

Kovács István művének egyik legfőbb érdeme, hogy közel hozza a mai tizenévesekhez az 1956-os forradalom eszméjét és egy kevésbé ismert vidéki történetet dolgoz fel: ezáltal hozzájárul az '56-os vidéki „mítoszok” létrejöttéhez; hiszen a helytörténeti kapcsolódások személyesebbé, átélhetőbbé tehetik a forradalom és szabadságharc „hétköznapi” hőseinek drámai történeteit.

K. J.

Lapunk következő számában adunk hírt az idén megjelent, az 1849-es turai csatáról szóló tanulmánykötetről (Verekedni utolsó emberig – A turai lovassütközet 1849. július 20.), melynek szerkesztője a film készítésében is érintett Rosonczy Ildikó.

A VAD ÉLŐHELYE

A vadászat és az ember kapcsolata ősidők óta fennáll. A vadászat eleinte a létfenntartás egyik eszköze volt, de ahogy fejlődött az emberiség, úgy változott a vadászathoz való viszonya is. Annyi bizonyos, hogy az idők folyamán mindvégig, így ma is fellelhető az ember természettel, természeti erővel való szoros kapcsolata, mely mindig komoly kihívást, létkérdést jelentett számára. Élőhelyünket a természet törvényei szerint, meg kell osztanunk vadon élő társainkkal, az állatokkal is.

A magyarság totemállatai a vadászathoz kapcsolódnak. A közismert Csodaszarvas Legenda mellett, az okokra Anonymus adja meg a választ. Ezek szerint az Árpádok családja szarvasünn és turulmadár nászából származik, mivel Emese (jelentése: szarvasünn) azt álmodta, hogy egy turul termékenyítette meg őt! A magyarság egyik jelképének, a gímszarvasnak és a vadászatnak különleges jelentőségét az is bizonyítja, hogy háromszázhatvanöt régi nemesi címerben szerepel szarvas alak, ötvennyolcban pedig szarvasagancs!

A Turát övező vadászterület igen faj-gazdag és változatos, jó adottságú élőhely. Mivel három különböző jellegű tájegység, az Alföld, a Gödöllői-dombság és a Cserhát hegység találkozásánál terül el, itt a vizekben bővelkedő Galgavölgyben, a magyarországi faunára jellemző összes vadfaj előfordulhat! Alapvetően azonban váltóvadás disznó, és átlagon felüli őzállományú apróvadás területnek tekinthető. A vízivad mellett jelentős fácán állománnyal és az utóbbi időben ismét szépen szaporodó mezi nyúl állománnyal rendelkezik. A nagy számban található szőrmes és szárnyas kártevők korszerű vadgazdálkodáshoz szükséges elajtása, a vadászok számára szintén tartalmas tevékenységet és szórakozást biztosít.

Őzbak élőhely

A mintegy 7500 hektáros terület jelenlegi kezelője a Szent András-dombi Vadásztársaság, amely mai formájában 2007. márciusában jött létre, az előbbieken már említett nevű, és az Alsó Galga-menti Vadásztársaság egyesüléséből. A vadászatra jogosultak az elnöki teendők ellátásával Szendrei Ferencet, jelenlegi polgármesterünket bízták meg. Azért is szavazhattak számára bizalmat, mert városunk első embere, aki tapasztalt vadászember, már több területen bebizonyította rátermettségét. Ezen felül pedig, a vadászattal kapcsolatos megfelelő szakképzéssel is rendelkezik.

A múltban legendás hírű, szakmában elismert nevekkel (pl. Dr. Bertóti István) fémjelzett társaságban ma is fegyelmezett, példás vadgazdálkodás folyik. A működés nem nyereségorientált, hanem fő célja az optimális fenntartható gazdálkodás elhivatott megvalósítása. Ennek érdekében, a trófeás nagyvad vadászat értékesítéséből, és a tagdíjakból származó bevételt intenzív vadgazdálkodásra fordítják. Két alkalmazottjuk jó munkája, akik egyben a mezőri feladatokat is ellátják, biztosíték a vadgazdálkodás (vadföldek, etetés, itatás, sózók, vadászati berendezések készítése, karbantartása, vadásztatás) őrzés, élőhely biztosítás feladatainak elvégzésére. A féltő gondoskodás az egyre szaporodó apróvad állományon kívül, már az őzbakállomány minőségjavulásán is lemérhető. Az agancstömeg-növekedés eredményeképpen, egyre nagyobb az elejtett vad érmes minősítésű trófeáinak aránya. Esett itt már 130 kilógrammos vadkan is! A téli fácán és nyúlhajtások jól szervezeten és eredményesen zajlanak, a reményteljes jövőt az egészséges, életerős törzsállomány kialakítása adhatja.

A Vadászház

A mai szomorú tendenciákkal szemben, itt az emberi kapcsolatok és a társasági élet sem szenved csorbát. A vadászok az őket megillető kompetenciával is elégedettek lehetnek. Az általuk példásan fenntartott alsóréti Vadászházban és kertjében állandóan vidám élet zajlik, kapuja előzetes egyeztetés után mindenki előtt nyitva áll! F fiatalok és idősebbek egyaránt tartanak itt rendezvényeket, ahol a természethez ismét közelebb kerülve gyarapíthatják nem mindennapi élményeiket. Újra- és újra szembesülhetnek azzal a ténnyel, hogy nekünk nem az a feladatunk, hogy a természet felett megpróbáljunk uralkodni, mert ez úgyszemint lehetséges! A Teremtő az embernek azért adott észet, hogy a természetnek inkább illendően engedelmessé tudjon, méltó partnere legyen.

Mindenki számára ezért fontos, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezete értékeit, mert ez ösztönöz arra, hogy azokat fenntartsuk és megőrizzük. Ez egyben erősíti a lakóhelyhez, az országhoz, a hazához való kötődést és az azonosságtudatunkat is.

Pető János

DEPRESSZIÓ

Amit leírok, az megtörtént, valós, átélt és feltétel nélkül őszinte.

Anyukám betegsége egy sikertelen nőgyógyászati műtét után kezdődött, ahol olyan kibírhatatlan fájdalmat kellett átélnie, ami idegösszeomláshoz vezetett. Idegostály, napi 7 db Seduxen, – ettől totálisan kikészült gyomor, nehéz és lassú felépülés. Ezután hullámszerűen rátörő rosszulletek, teljes kivizsgálás, minden szerv egészséges, minden lelet negatív. Övsömör a hajas fejbőrön, állandó szájszárazság, néha légszomj, elviselhetetlen szívdobogás, felváltva hasmenés és székrekedés, álmatlanság, folyadék fogyasztása nélkül 5 liter vizelet, ezután kiszáradás, az egész test fibrillálása – rángatózása, ezért úgy kellett a végtagokat lenyomni, és kín, tompíthatatlan rosszullet! Kórházzal-kórházra vizsgálatok, külföldi gyógyszerek, szanatóriumok, gyógyulás sehol! Nyaranta kis könnyebbség, majd „derült égből villámsapásként” minden előzmény nélkül jön a rosszullet. És csak jön, csak jön 30 éven keresztül félelmetesen, kiszámíthatatlanul.

Mindenki – néha az orvosok is – megfogalmazta:

KÉPZELT BETEG – „Ki az az épeszű ember, aki ezt a szörnyű rossz érzést beképzeli?” – kesergett mindig anyukám.

AKARATGYENGE – Ma már tudjuk, hogy akaraterővel csak a betegség bizonyos – enyhébb – fázisaiban lehet meggyógyulni, mert a beteg ember akarata is gyenge, és ez a betegség **FÜGGETLENÜL MŰKÖDIK AZ EMBER AKARATÁTÓL!** Kezdeti szakaszban segíthet természetgyógyászat, energia, hipnózis, kineziológia, homeopátia, agykontroll, autogén tréning, de leginkább a hit, abban, hogy a választott terápia segít!

NINCS ÖNFEGYELME – Szörnyű kínok között nehéz mondogatni: én erős vagyok, én gyógyulni akarok, én pozitívan gondolkodom, én saját erőből képes vagyok gyógyulni – mert a fájdalom blokkolja az akaraterőt!

Lassú, de biztos, gyógyíthatatlan kínjait már nem bírta, feladta és végzett magával (1963-1991)

Mi ez a betegség, amit senki nem tud meggyógyítani? Rák, gondoltuk! Rengeteg laborlelet csak kimutatta volna... Mígnem egyszer egy Nők Lapja cikket olvastam Depressziós pánikbetegség címmel, és itt szembesültem ugyanezekkel a tünetekkel. Megvan a betegség neve, és senki nem mondta, hogy anyukám nem testi, hanem lelki beteg. Hogy ez a fej betegsége, és mivel az agy mozgat, irányít mindent, semmi nem működik úgy, hogy kimutathatóan beteg lenne a szervezet. Pszicho-szomatikus (lelki-testi) – Lelki alapon nem működő testi szervek megbetegedése. Ha tudtuk volna ezt a bajt, anyukám még ma is élne, – mondta a professzorom, akinek majd a későbbiek során én is a tiszta elmét köszönhetem!

S AKKOR JÖTTEM ÉN! Nem alvás – álmatlanság – egy nap, majd két nap, majd egy hét és majdnem két hét. Sem éjjel, sem nappal, sem alatóval, sem anélkül. Mérhetetlen fáradtság, megszólalni nem tudás, eszméletvesztés, cselekvésképtelenség, teljes leépülés. Fónagné Csáki Juci segített – nyugodjon békében poraiban – hívta a professzort, aki azonnal fogadott. Két hét kényszereltetés (4 férfi otthon), antidepresszánsok, gyors gyógyulás. (Még 5 évig szedtem utána a gyógyszert egyre csökkenő adagban.) És segítség a férjem, a családom, a gyermekeim és akkor még élő apukám részéről. Mindenben, mindig és mindenhol önzetlenül, odaadóan mellettem álltak, segítettek, erősítettek, kiszolgáltak és főleg **MEGHALLGATTAK**, hogy kibeszélhessem azt a szörnyű, megnyomorítóan rossz érzést, ami belülről szétveti az embert. Még egyszer megkö-

szönöm segíteni akarását férjemnek, akire azóta is mindenben számíthatok – immáron 40 éve!

ÉS AKKOR JÖTT AZ APUKÁM! Édesanyám elvesztése a szeretetteljes családi környezetben is talajvesztetté tette, elmagányosította. Befelé fordult, agylágyulást kapott, fizikailag kiszolgáltatottá vált, teljes ellátásra szorult. Depresszió! – volt a diagnózis. Saját maga által kijárt idők módszertani otthona, de mégsem jó, csak az anyukám elvesztése mardosta. 4 év után a csodás, jogi végzettségű, MÁV főigazgató agya elborult, elméje meghasadt, üldözési mániája gyötörte. Pár pillanatra kitisztult elméje mindent összekészít a halálra, és elmegy anyukám után! Öngyilkos lesz!

Itt hagytak engem gyógyultan, hogy mindenkinek elmondhassam, mi ez a betegség, hogyan kell felismerni és bármi áron gyógyítani. **MERT FEL KELL ISMERNI, EZ BETEGSÉG! GYÓGYÍTÓHOZ KELL FORDULNI ÉS AKKOR MEG LEHET GYÓGYULNI! ÉN VAGYOK RÁ AZ ÉLŐ PÉLDA!**

Az agyból kifogy vagy abban felszaporodik egy kémiai anyag, ezt kell visszapótolni vagy csökkenteni. A kémiai anyag **TRAUMA** hatására működik rosszul. **TRAUMA = BETEGSÉGOKOZÓ!**

- ▶ Betegség: rák, agyi történések (agyvérzés, stroke)
- ▶ Közeli hozzátartozó elvesztése
- ▶ Munkahelyi traumák, munkahelyvesztés
- ▶ Szerelmi bánat
- ▶ Állandó stressz
- ▶ Anyagi létbizonytalanság
- ▶ Családi konfliktusok
- ▶ Társalanság, magány, egyedüllét, méltatlan öregség
- ▶ Túlzott jómód, hirtelen jött siker
- ▶ Kudarc, sikertelenség, megnemértés
- ▶ Munkamánia
- ▶ Alkoholizmus és más szorongásoldók, stb.

És a kezeletlen depresszió egyre csak elhatalmasodik. A beteg nem beszél, nem fordul segítségért, magába zárkózik, mert szégyell panaszkodni. Nem mer elesettnek, gyengének látszani – főleg a férfiak. Ha rájön, hogy az alkohol szorongásoldó, az a „22-es csapdája”. Iszik, mert kis könnyebbsége van, de az sem oldja már a szorongását, és ez már alkoholizmussá válik. Felőröl embert, családot, pénztárcát, egészséget. No és sokan agresszívvá válnak. Megmarják, megtaposák, megalázzák azt, akire egyedül számíthatnak, gyógyulásuk igen rögzös útján. Szülőt, házastársat, gyermeket, így a család is összeomlik.

A gyógyulás módja:

- ▶ Betegségtudat, gyógyulni vágyás és gyógyulni **AKARÁS**
- ▶ Megfelelő szakember keresése, akiben feltétel nélkül megbízunk
- ▶ Utasításainak pontos, következetes, maradéktalan betartása és bármi változtatás a terápiában csak az orvos utasítására történjen
- ▶ Segítségkérés családtagjainktól

A gyógyítás személyre szabott! És ez a nehéz. Kitalálni és kivárni, ami nekem, neked és neki jó! A gyógyszer beépülési ideje az agyba 2-6-8 hét! A beteg ember – szörnyű kínokkal – nem tud türelmesen várakozni az áldásos hatásra. Abbahagyja! A folyamat megszakad – vége! Mindent kezdeni kell előlről! Itt kell a segítő, a meghallgató, a lelket öntő társ, barát, gyermek, de főleg a **CSALÁD!** Támasz nélkül embert próbáló a gyógyulás.

KÍVÁNOM, LEGYEN MINDENKINEK

- ▶ **BÖLCSESSÉGE A BETEGSÉG FELISMERÉSÉHEZ,**
- ▶ **AKARATEREJE ÉS TÜRELME A GYÓGYULÁSHOZ,**
- ▶ **SEGÍTŐ ANGYALKÁJA A MEGPRÓBÁLTATÁSOKBAN!**

Úgy legyen!

Lendvai Mártonné

Coop Coop Coop Coop Coop

NYEREMÉNYJÁTÉK a COOP-nál

Fődíj: 1db 1 millió Ft értékű bankkártya!!!

Az a vásárló, aki legalább **3.000,-Ft értékben vásárol**
2009. október 15. és 2009. december 15. között és a blokkot névvel, címmel ellátva bedobja a boltokban található szerencsedobozba, az részt vesz a nyereménysorsoláson.
További nyeremények: 10db 100.000,-Ft értékű, 10db 50.000,-Ft és 20db 30.000,-Ft értékű COOP vásárlási utalvány. Részleteket keresse a boltokban, valamint a COOP újságban.

GRATULÁLUNK A NYEREMÉNYHEZ!

A COOP Üzletlánc és a Kraft Foods – „Gazdag aroma, gazdag nyeremény!” - szlogenű közös nyereményjátékán **Skarpea Boulevard city kerékpárt** nyert: **BENEDEK MIKLÓS ERVIN** - galgahévízi lakos.

AKCIÓS ÁRROBBANÁS!!!

2009. 11. 19-től 2009. 11. 29-ig

Ízelítő az akcióból:

Karcagi B rizs	189,-Ft	Persil Gold Sil.friss. komp.mpor 2kg	1399,-Ft
Finomliszt BL 55 1 kg	79,-Ft	Coccolino öblítő 3x1 l kék, v.sens.	1199,-Ft
Kristálycukor 1 kg	189,-Ft	Vanish feltöltáv. 1 l+ 500 ml	999,-Ft
Happy Fruct őszibarack befőtt 825g	179,-Ft	Taft hajlakk ultra erős hajfény 250 ml	659,-Ft
Nesquik kakaópor 800g	699,-Ft	Mlepol trappista sajt	799,-Ft/kg
Hofbrau Lager Prém. Sör Dob. 0,5l	139,-Ft	Medve sajt natúr 8 cikk. 200g	265,-Ft
Wiener Extra Tchibo kávé ő. 250g	389,-Ft	Flóra marg. csészés 500g	379,-Ft
Pur mosogató citrom 500ml utánt.	189,-Ft	COOP tejföl 20% 375g	139,-Ft
Tom Kristály mandulatej color 4 kg	1899,-Ft	UHT tej 1,5% 1 l (Madeta, v. Euomilk)	119,-Ft

Novemberi SZUPER hétvége 2009. 11. 20-tól 2009. 11. 22-ig

Arany Ászok sör dob. 0,5 l 149,-Ft | Gyulai májas 849,-Ft /kg

ÚJABB Novemberi SZUPER hétvége 2009. 11. 27-től 2009. 11. 29-ig

Rocky Cellar sör dob. 0,5 l 119,-Ft | COOP napraforgó étolaj 100% 1l 229,-Ft
 Dandy csemege uborka 670g 6-9 cm 199,-Ft | Kométa MF! Zala felvágott 999,-Ft /kg

HAMAROSAN ITT A MIKULÁS!!!

Mikulás csomag 165g 199,-Ft
 Nestlé Mikulás tej robbanócukorral 55g 239,-Ft
Sokféle Mikulás tejsoki, étcsoki, illetve Mikulás csomag közül választhatnak Kedves Vásárlóink!

A felsorolt akció nem teljeskörű, számos egyéb akciós termékkel várjuk kedves Vásárlóinkat!
 A feltüntetett árak bruttó árak és a készlet erejéig érvényesek!

FIGYELEM!!!!

A Galga COOP Zrt az alábbi ingatlanokat BÉRBE ADJA:
2194 Tura, Kossuth L. út 8. 2194 Tura, Bartók tér 4. (2 db üzlethelyiség)
Érdeklődni lehet: Turán a Galga COOP Zrt irodájában személyesen
 (Tura, Rákóczi út 25.), valamint az alábbi telefonszámon: 06-30/279-3381

Az NB.III. Mátra csoportban szereplő felnőtt csapatunk 10 forduló után a 6. helyet foglalja el a táblán 17 pontot szerezve – mindössze 4 ponttal lemaradva az 1. helyezettől. Az 1–10. helyezett elfoglalt csapatok között mindössze 7 pont a különbség, amely azt jelenti, hogy az utolsó 3 fordulóban jó hajrával akár az 1. helyre is kerülhetünk, de egy gyengébb teljesítménnyel akár a 9–10. helyre is lecsúszhatunk.

Keretünk több tagja sérült, ami megnehezíti terveink megvalósulását. Nagy Attila – porcleválás és keresztszalag szakadás, Varga Ádám – bokaszalag szakadás, Lilik Pál – ágyék húzóadás, Nagy Csaba – orrcsont törés, Hibó Imre – bokaszalag húzóadás, Sukaj Zsolt – térd sérülés, Szabó Ádám – bokasérülés miatt dőlt ki a sorból, az alighogy felépült Szűcs István pedig térdszalag sérülést szenvedett Jászberényben, de még csak most kezdődik a megfázásos, járványos időszak.

Jász Sport FC Kft – Tura-BioTech USA: 2-0 (0-0)

Nagy G., Tóth A., Lilik P. (55' Szabó F.), Nagy Cs., Varga Á., Kuti L., Szűcs I. (35' Havasi Zs.), Bogdán Sz., Besszer M., Less K. (46' Bugyi Sz.), Nagy J.

Tartalékos összeállításban is 25 perc alatt eldönthettük volna a mérkőzést, de minden helyzetet elpuskáltunk. 0-0-s állásnál a 35. és a 45. percben a játékvezető sárga lapot kapott Less Krisztián nyilvánvaló gólhelyzetben történő buktatásánál a büntetőterületen belül és néma maradt a sárga lap akkor is, amikor a 85. percben egy jól irányzott könyökös Nagy Cs. orrát törte. A 2. félidőben a kényszerű cserék után a frissen beálló fiatalok nem tudtak megbirkózni a rájuk háruló feladattal.

Tura-BioTech USA – Dunakeszi Vasutas: 3-1 (2-0)

Gól: Havasi (2), Balog

Nagy G., Tóth A., Sukaj Zs, Nagy J., Varga Á. (22' Szabó Á.), Kuti L. (82' Bugyi Sz.), Less T., Bogdán Sz., Havasi Zs., Balog L. (63' Besszer M.), Less K.

Alaposan felforgatott csapatunk a sok sérülés és betegség ellenére átértékelte a mérkőzés fontosságát. Jól küzdő ellenféllel szemben sikerült megszerezni a 3 pontot.

Tura-BioTech USA – Ózd FC: 4-1 (1-1)

Gól: Bogdán (2), Kuti, Less T. (11-ből)

Nagy G., Tóth A., Sukaj Zs., Nagy J., Szabó Á., Kuti L. (86' Bugyi Sz.), Less T., Bogdán Sz., Havasi Zs. (82' Hibó), Balog L. (60' Besszer M.), Less K.

Az 1. félidőben kihagyott helyzeteink és téves játékvezetői ítéletek tették nehezzé a mérkőzést. A 2. félidőben alapján megérdemelten nyertünk. Már az 1. percben gólhelyzetben buktatták Less Krisztiánt a büntetőterületen belül,

de a játékvezető nagyvonalúan tovább engedte a játékot. A 16. percben megismétlődött a nagyvonalú ítélet, amikor Less Krisztiánt lerántották gólhelyzetben. A 22. percben Less K. beadását Bogdán Sz. fejelte vissza a „hosszúba”. A 63. percben ismét Bogdán Sz. volt eredményes. Az ózdiak rosszul elvégzett szabadrúgását elcsúszva lőtt a hálóba. A 78. percben Kuti volt eredményes, majd a 90. percben Hibó harcolt ki büntetőt, amelyet Less T. értékesített.

UTÁNPÓTLÁS EREDMÉNYEK:

U12 I pálya:

Ikarus BSE - Tura	1-4
Tura - Szt.Pál Akadémia Fc	10-1
XVII.Rákosmenti TK - Tura	1-0
Tura - RKSK	4-1

NB.III. U19:

BSE Palóc Farkasok - Tura	1-3
Tura - Gyöngyösi AK	2-5
Ózd FC - Tura	3-1
Dunakeszi - Tura	0-6
Tura - Jászberény	1-1

NB.III. U16:

BSE Palóc Farkasok - Tura	4-1
Tura - Gyöngyösi AK	2-3
Ózd FC - Tura	1-1
Dunakeszi - Tura	4-0
Tura - Jászberény	2-4

Pest m. I/B.:

Isaszeg - Tura	1-8
Tura - Piliscsaba	2-1
Mogyoród - Tura	3-4
Tura - Pécel	0-5
Tura - Kismémedi	0-4

Horák Mária

AZ EREDMÉNY

1. Maglódi TC	10	6	3	1	19	-	10	21
2. Putnok VSE	10	6	3	1	17	-	10	21
3. Püspökladányi LE	10	5	4	1	16	-	11	19
4. Gyöngyös AK	10	5	3	2	14	-	9	18
5. Balassagyarmat	10	5	2	3	19	-	10	17
6. Tura	10	5	2	3	21	-	13	17
7. FTC II.	10	5	0	5	27	-	16	15
8. Egri Futball Club	10	4	3	3	16	-	7	15
9. Jász Sport FC KFT.	10	4	2	4	16	-	16	14
10. Hevesi LSC	10	4	2	4	16	-	20	14
11. Balmazújvárosi FC	10	2	3	5	9	-	19	9
12. Dunakeszi	10	2	1	7	10	-	23	7
13. Ózd FC	10	1	1	8	15	-	33	4
14. RAFC	10	1	1	8	8	-	26	4

SZÉKMESTER WEBÁRUHÁZ

Vezetői Fotelek, Közületi székek, Forgószékek, Tárgyalószékek, Fa, és Fémvázás étkezőasztalok, Székek, Bárszékek. Óvodai, és iskolabútorok, Dohányzó fotelek, Ipari székek, Térdeplő, és gyerekszékek, Alkatrészek, tartozékok, Székszerviz Ajándék és iskolakezdési utalványt is elfogadunk!

www.szekmester.hu

Minden idők egyik legjobb cigány focistája

– Ha bárhol, bárkitől érdeklődöm Budai Attila felől, mindig a címben olvasható megállapítást teszik. Ugyanakkor azt is hallottam a közelmúltban, hogy 20 éves aktív labdarúgó pályafutásodat be akarod fejezni. Mi ennek az oka? – kérdezem Attilától.

– Nagyon sok kedves emlék birtokosa vagyok, amelyeket aktív labdarúgó éveim alatt gyűjtöttem össze. A Tóth M. Imre által vezetett egykori csapatban (Tura ifi) éreztem a legjobban magamat. Itt nagyon egymásra találtunk Farkas Béla barátommal és mérkőzéseink eredményesek voltak. Aztán természetesen játszottam a turai cigánycsapatban is. Különösen felejthetetlené vált számomra a Jászfényszaru derbi, ahol a meccs végén öltönyökben zuhany alatt táncoltak a drukkerok. Ekkoriban sok gól fémjelezte a játékomat, azt hiszem, eléri a 25-öt. Mindezek ellenére már az év elején jeleztem, hogy egyszer úgyis abba kell hagyni ezt a játékot és át kell adnunk a sportpályát a fiataloknak.

– Úgy tudom, hogy a turai öregfiúk csapatában is játszottál. Kisfiad, Atika is imádja a labdarúgást és nagyon eredményesen játszik a Tura Serdülők csapatában.

– Igen, ez mind igaz és egyben azt is jelenti, hogy továbbra is szoros kapcsolatban fogok állni a labdarúgással a fiam patronálása során. Nagyon örülök annak, hogy a serdülők Híbó Imre személyében új edzőt kaptak. Azt hiszem, őt nem kell bemutatnom, hiszen minden focirajongó ismeri.

– A két turai cigány csapatban összesen hány játékost tartanak nyilván?

– Mintegy 60 játékosról beszélhetünk, de ez a magas szám nem akadályozhat meg bennünket abban, hogy fiatalok bevonásával kell továbbfejleszteni csapatainkat. Nagyszerű labdarúgó élmények fűződnek a turai cigánycsapatokhoz, hiszen jártak itt barátságos meccsen kitűnő focisták, sportolók, színészek, zenészek, televíziósok, akik mind a jó hírünket viszik innen Turáról.

– Van egy kedves kislányod is, Ilike, neki mi a véleménye a labdarúgásról?

– Nagyon kedveli a mozgást, de sajnos városunkban nincs olyan lehetőség, hogy női labdarúgó csapatban tevékenykedhessen.

– Köszönöm a beszélgetést és én meg szeretnék nagyon sokszor látni a „zöld gyepen!”

Takács Pál

IFJÚSÁGI SAKK

Kedvetét vette a Pest megyei ifjúsági versenysorozat, melyet öt felvonásban rendez évente Pest megyei Sakkszövetség. Túl vagyunk a második felvonáson, s néhány érmet sikerült begyűjteniük a Galgavidéki Sakkbartók Sportegyesületét képviselő turai, hévízgyörki és ikladi ifi versenyzőknek.

Szinte minden korcsoportban tudunk versenyzőket indítani. A legeredményesebb versenyzést az ötödik korosztályban szereplő sakkozóink nyújtották eddig. Pásztor Ákosnak van már egy bronz és egy aranyérme, Pásztor Zolinak két ezüstje, Kronovetter Marcinak egy holtversenyes második és egy ötödik (díjas) helyezése.

A harmadik korcsoportban is akadnak eredményesen küzdő versenyzőink, ugyanis Kánai Ádám többnyire az élbolyban tologatja a figurákat, s egy bronzérmet is begyűjtött már. Az ugyanitt szereplő, szintén tehetséges Téglás Matyi az első felvonásban még „csak” negyedik helyezést ért el, de a második versenyen senki nem tudta megakadályozni abban, hogy a dobogó legmagasabb fokára állhasson.

Az első korosztályban (a legkisebbeknél) is le tudunk ültetni tehetséges versenyzőket. Abért Marci például az első versenyen még megelégedett a hetedik helyezéssel, ám a következő felvonásban már a dobogó harmadik fokára léphetett, s ezt a bronzérmet a hét éves Marci egyre magabiztosabb játékának és küzdeni tudásának könyvelhetjük el.

Ugyanebben a korosztályban szerepel korengedménnyel az óvodáskorú Zséli Matyi, aki tavaly megnyerte az óvodai regionális sakkturnált. A rendkívül tehetséges sakkozó „csemete” ebben az elég erős megyei mezőnyben az iskolások között 50%-os eredményt produkál, ami kedvező jel a jövőt illetően. Nem tudjuk még (de sejtethető), hogy Matyi a diákolimpiák országos döntőjén is képes lesz dobogós helyezéseket célzózni.

November 21-én kerül sor a megyei versenyek harmadik felvonására, ahol legjobbjaink remélhetőleg folytatják eredményes szereplésüket

tóthmáté

Kötelező gépkocsi BIZTOSÍTÓ-váltás novemberben!

Az összes biztosító kínálatából!

TURA, HŐFORRÁS U. 17

06-30-541-07-40, 06-28-466-886

Nem szükséges megvárni a jelen biztosítójának az értesítését!

A kérdőív

Végre a lakosság véleményére is kíváncsi településünk vezetősége illetve a felmérés lebonyolítója. A kérdőív több pontjára lehetett választ adni augusztus 31-ig. Szerencsésebb lett volna, ha a kérdőívben a belváros helyett inkább település központot használnák, mert egy „láthatatlan városban” hogyan lehet belváros! Félő, hogy a Tempo C Bt. emberei csak „átrepültek” Tura felett (nem ismerik kellőképpen a helyi viszonyokat) az amúgy is szűk Piac téren nem tudom elképzelni az említett többfunkciót. A piac helyzetét, környezetét mindenképpen és sürgősen rendezni kell (mert szombatnként óriási a káosz) de nem minden áron!

Darnyik Árpád Venci

Pár gondolat a Városközpont átszervezéséhez

Én törekednék arra, hogy a Polgármesteri Hivatal és a Műv.Ház melletti magánterületeket a város részére megvásároljam. Itt lehetne egy Műv.Központot kialakítani. A játszótér éppen ezért nem a kultur udvarára tervezném, hanem a Piac tér felőli oldalára. Ez elég zárt tér és jól megközelíthető. 2009.10.12. *Tisztelettel: Móré Lászlóné*

Tisztelt Darnyik Úr! Tisztelt Móréné!

Felvetéseikre talán némiképp reagál a lapunk jelen számának 4. oldalán olvasható írás a kérdőívek feldolgozásáról. Emellett megkértük a központ tervezésével foglalkozó cég képviselőjét, Zelenai urat, hogy a neki is továbbított levelekre válaszképpen fogalmazza meg szakmai gondolatit.

Seres Tünde – felelős szerkesztő

Tervezői válaszok

Tura Város településközpont fejlesztési koncepciójával kapcsolatban felmerült lakossági észrevételekre reagálok.

Először is köszönöm, hogy megtiszteltek a tervekkel kapcsolatos kérdéseikkel. A tervek, melyek az önkormányzat műszaki osztályán megtekinthetőek, Tura Város településközpontjáról szólnak. A piactéren jelenleg is több funkció keveredik, mivel ezek nem egy időben zajlanak nem zavarják egymást. Ugyanakkor az eredményes pályázat egyik feltétele, hogy a fejlesztési területen új funkciót alakítsunk ki. Ezért készült a zenepavilon és a szabadtéri színpad. Ezekről a létesítményekről a piac területe nem csök-

ken, mivel a teret indokolatlanul kettéosztó füves árkot megszüntetjük, illetve a zenepavilon a takarékpénztár előtti területre helyezük, egységes térszerkezetet kialakítva. Reményeink szerint a piac előtti terület és a piac burkolatfelújítása segítik a rendezett piaci viszonyok kialakítását. Természetesen a teljes megoldás az üzletház előtti terület és a piac mögötti utcák rendezésével jöhet létre, melynek anyagi forrásait meg kell keresni. (magánérő, vállalkozói támogatás, pályázat...)

Az említett ingatlanok megvétele már régi elképzelése a városnak, sajnos a vételár nagysága miatt jelenleg nem megvalósítható. A fejlesztési koncepció terv számol a lehetőséggel, ezért a terv egy „Városháza park” kialakítását javasolja, mely a Polgármesteri Hivataltól a Művelődési Házig tartana. Ennek szerves részeként valósulna meg a játszótér is. Felmerült a játszótér helyéül a posta előtti park is, ugyanakkor a művelődési ház udvara mellett több érv szól: óvodához való közelség – em kell átmenni a főúton –, lekeríthető terület a gyerekek biztonsága érdekében, játszótéri WC kialakításának lehetősége. A posta és az üzletház közötti részen emlékpark kialakítását tervezzük, ahol a területen található emlékműveket helyeznénk el.

Az általunk készített tervek figyelembe veszik a város teherbírását, illetve a pályázati lehetőségeket, és ebbe sajnos új művelődési központ kialakítása nem fér bele.

2009. 11. 09. Üdvözlettel:

Zelenai Tamás építész tervező

Egészségügy

Az orvosi ügyeleti munka kiváló! A délutáni háziorvosi rendelés ideje viszont erősen kifogásolható (amiről természetesen nem a körzet orvosai tehetnek). Az orvosi szoba ajtaján látható a rendelési idő, ami 12-16 óráig tart, heti két alkalommal az alábbi megjegyzéssel: „csak sürgős esetben és munkából érkezőnek”. 16 óráig talán még turai munkahelyekről is képtelenség oda érni, távolabbról meg pláne nem!

Kezembe került a TH 1991 évi januári száma, melyben az orvosi rendelések időpontját leírja illetve szabályozza. A délelőtti rendelési órák 8-12 óráig, a délutáni szintén heti két alkalommal, egyik nap 14-18-ig a másik nap 16-18-ig! Ebben az esetben tényleg a munkából érkezőknek szól a rendelés!

Tisztelt Egészségügyi Bizottság!

Az alábbi problémákkal szíveskedjenek foglalkozni, és egyszer a héten legyen legalább 16-19 óráig orvosi rendelés.

Darnyik Árpád Venci

Tisztelt Darnyik Úr! Kedves Venci!

Javaslatoddal megkerestük, Szendrei Ferenc polgármestert és Dolányi Róbertné jegyzőt. Elmondták, hogy 2007. január 1-től nyolc önkormányzat társulási formában létrehozta a központi orvosi ügyelet. Mivel az ügyelet 16 órakor kezdődik, ahhoz, hogy zökkenőmentesen beoszthatók legyenek a turai orvosok is, velük konzultálva módosították a rendelési időt. Az, hogy ez a gyakorlat bevélt-e és a lakosság meglegedésére szolgál-e, valóban vitatható, mint ahogy ezt erősítette több szóbeli képviselői vélemény is. Az ügyelet vezetője, Dr. Vészi Zsuzsanna turai háziorvos sem zárkózott el ennek újragondolásától. Egy esetleges lakossági beadvány hivatalos útja a polgármesteri hivatalba küldött, beiktatott levél a polgármesternek és a szakbizottságnak címezve, mely szakmailag megvitatta, de a polgármester jogosult összehívni a háziorvosokat egyeztetésre. *S.T.*

A Turai Falumúzeum

20 évvel ezelőtt voltam a megnyitón. Akkor is nagyon tetszett, hogy a múltat nem hagyjuk elveszni, de most még több emléket sikerült felfedezni. Az onokáimnak mutattam, hogy még engem ilyen bölcsőbe ringattak, ilyen bőszyoknyákba jártunk iskolába, ilyen ruhákba és koszorúba voltam menyasszony ötvenhárom évvel ezelőtt. Nagyon tetszett nekik. Őnékik már történelem, de minden új. Mi még ezekkel a szerszámokkal dolgoztunk hatvan évvel ezelőtt. Sok mindenre rákérdeztek, hogy mi ez? Lassan teljesen kihál ez a népviselet és a paraszti munka kellékei, ezért kell rá nagyon vigyázni. A gyökereket is ápolni kell. Nemes cselekedet volt, hogy Kovács Lászlóra, Sára Ferencre is emlékeztek. Sára Sándor is az ünnepi műsort gazdagította. A Zagyva Banda és a turai hagyományörzők is színésztartalmassá tették ezt a délutánt. Finom volt a pogácsa, jó volt a bor, jó volt a hangulat.

Ki tévedett? című cikkre válaszolva.

Örülök, hogy Nyíri Istvánnéról is kiderült, hogy ő is készített szalmából búzakoszorúkat. Eddig csak Szaszkonót: Diós Böske nénit tudtam, hogy foglalkozott vele. A Falumúzeumban láttam, hogy milyen szép koszorúk voltak ott. Minden elismerés érte. Így nem hagyjuk a múlt értékeit veszni, ha felfedjük a múltunkat, mint: Nyíri Istvánné is tette!!! A népművészet területén újra felragyogott az ő csillaga!!! Minél több csillag ragyog Tura népművészete felett, annál szebben élünk. Világosabban látjuk a múltunkat és jelenünket.

Tisztelettel: ö: Lajkó Istvánné, Béke u. 23.

Tura tiszteli elhunyt szeretteit

Turai származásúként sokszor ellátogatok szülőfalumba. Szerke az országban sokszor és örömmel találkozom turaiakkal. Ápolom a turai gyökereket, de itt a halottak napján már csak a szülők, nagyszülők sírját látogathatom. A többgenerációs pedagógus dinasztia turai oktatás nevelés tekintetében élenjáró volt. Nagypám, Nagy Lajos nevéhez fűződik a Turai Polgári Iskola megalapítása, aminek hosszú ideig igazgatója is volt. Ő és a turai tanári kar több generáción át sokat tett a faluért. Irányították a falu kulturális életét, tanítottak, neveltek.

Anyám, Várkonyi Józsefné több szakos tanárként, többek között német nyelvet is tanított. Temetésén 1969-ben százak kísérték utolsó útjára. Megrendítő volt 16 évesen, húgomnak 10 évesen ezt átélni. A megrázkódtatás mellett ott éreztük magunk mellett a falut. Megtelt a temető a végtisztességet megadó turaiakkal. A sírok között rengeteg ember állt, diák, végzett tanítványok, szülők, iparosok, kézművesek és szorgalmas kétlaki életet élő földművesek. Kemény vonású ráncos arcok, fekete rakott bőszoknyás, fejken-

dős asszonyok sora között lépdeltünk. Alig fogtuk fel igazán mi is történik körülöttünk, csak azt éreztük velünk van a falu.

Apám, Várkonyi József országos tanulmányi felügyelősége mellett a tornaversenyek, sportrendezvények turai megszervezője volt. Kiváló tanítványai mellette dolgoztak, idővel átvették és továbbvitték a stafétát, amit ő indított. Folytatták a magas szintű sportrendezvények szervezését és sok dícsőséget szereztek megyei, és országos sportversenyeken a turai színeknek. Temetésén ő is kiemelt figyelmet kapott a falu népétől.

Most a halottak napján az ország temetőiben este fellobogznak a gyertyalángok. Sok koszorú, élő virág ékesíti a családtagok sírját. Különös élmény a turai temető meglátogatása ilyenkor. Szinte pompába öltöztetik a sírokat. Napokkal előtte már mindenki takarít, tisztogat, ápolja a sírokat. A turai temető mindig rendezett sorai, most ünnepi színekben tündökölnek. A kocsisorok megtöltik a környező utcákat. A többség komótosan, körülnézegetve halad szerettei sírja felé. Szeretteikre gondolkodnak és ismerősök tekintetét keresik. Köszöntik egymást, rokoni, baráti kapcsolatok melegszenek fel néhány

pillanat alatt hosszú évek időkorlátait leoldva. A mondatok meg talán néhány éve, vagy évtizede kezdődtek el, de most befejezik. Mert értik egymást. Turaiak, még ha el is származtak talán. Ki él, ki beteg és talán most tudják meg a rokonoktól, hogy már Ő is itt nyugszik. Döbbenet, létszám ellenőrzés, – ja igen „De a Jani jól van ugye? Mariskát láttam tavasszal egészen fűrgén cipelte haza a csomagot” – és hasonló érdeklődő fürkésző, tudat alatti felmérés ez. Mindenki megállapítja, nem csak itt kéne találkozni ebben a rohanó világban. Mert csak keresztelőn, esküvőn, meg temetéskor jön össze a rokonság. És megfogadják, hogy másként lesz ez, mert rövid az élet. Majd mindenki a szeretett hozzátartozó sírjához kanyarodik. Ott az emlékezés percei felhasítják a múlt idővel vastagodó lepleit. A néhány percből esetleg napokig visszatérő, majd csendesedő emlékképek évente újra, legalább ilyenkor újra felfrissülnek.

A családi sírhoz közeledve mindig talá-lunk egy-egy égő gyertyát, virágot. A turaiak úgy látszik megőrizték emlékükből Őket. Köszönjük Nekik és hálával gondolunk szülőfalunkra Turára.

Várkonyi István és Várkonyi Eszter

GLOBE AUTÓÜGYNÖKSÉG

HASZNÁLTAUTÓ ADÁS-VÉTEL, HITELKÖZVETÍTÉS,
BIZTOSÍTÁS

2194 TURA, Táncsics köz 4.
Bejárt az autómóso felől!
ÉRDEKLŐDNI:
06-30-2104010 napközben.
Email: globe@deltaweb.hu

- ⇒ Használtautó kereskedés a központtól 500m-re, az Autómóso mögötti területen!
- ⇒ Minőségi használt gépkocsik eladása, garanciális értékesítése, **beszámítással, cserelehetőséggel.**
- ⇒ Állandó **készpénzes felvásárlás helyben:** Használt gépkocsiját azonnali készpénz fizetéssel felvásároljuk, reális értékebecsléssel, hitelkiegyenlítéssel is!
- ⇒ **Bizományos értékesítés:** Eladó gépkocsik bizományos értékesítése, őrzött területen, tárolási díj nélkül, eladás közvetítés.

- ⇒ **Hitelügyintézés:** Helyben vásárolt és külső autók hitelezése a legjobb belföldi finanszírozók ajánlatával, tehermentes használt autók újrahitelezése, áthitelezés kiváltással is.
- ⇒ **Biztosításkötés:** Minden hazai biztosító ajánlata egy helyen, kötelző biztosítás és CASCO kötése.
- ⇒ **Biztosítás-átkötés november 30-ig helyben!**
- ⇒ Autóink az interneten: www.hasznaltauto.hu/iqglobe
- ⇒ **Tíz év szakmai tapasztalatával,** helyszíni ügyintézésel várjuk: **Globe Autó Tura**

AKCIÓS KÍNÁLATUNK:

Chevrolet Aveo 1.2i, 2008. 12., 84LE, ABS, klíma stb. 5000km-t futott, új állapotban, gyári garanciális, 0% befizetéssel elvihető! **1.899eFt**

Opel Astra 1.4i Twinport, 2007. 04., 90LE, ABS, klíma, stb. 54ekm, sérülésmentes, szép állapotban. **1.889eFt, akár 1év garanciával!**

Suzuki Ignis 1.3GLX Winter, 2008. 06., 14ekm, 94LE, ABS, klíma, ülésfűtés stb. Gyári garanciális, nagyon szép. **1.890eFt.**

Fiat Punto 1.2i, 2006. 06., 60LE, **13ekm!!!** ABS, klíma stb., Keveset futott, szép állapotban, akár egy év garanciával! **1.489eFt.**

ADVENTI készülődés EPERJES KÁROLLYAL!

„Az igazat mondd,
ne csak a valódit...”

Zenés irodalmi est a XX.sz. Isten-kereső költőitől:

Ady, Babits, József Attila, Pilinszky
Gordonkán közreműködik: **Négyessy Katalin**

Jótekingy célú előadás, amelynek bevétele
templomunk tetőszerkezetének javítására lesz félretéve.

Az előadás időpontja: 2009. november 29. vasárnap 16 óra

Helyszín: TURA Római Katolikus Templom

Belépőjegy: 500 Ft, de minden egyéb adományt köszönettel
veszünk. Isten fizesse meg.

További információ a www.turaiegyhazkozseg.hu weboldalon.

TÖRD A FEJED!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11				A					
12			13	14			15		
16	17			C		18	19		20
21		22			23				
24	25			26	27			28	

195 éve, 1814. november 17-én született,
160 éve, 1849. július 2-án saját ágyú
mellett csatában halt hősi halált
GÁBOR ÁRON ágyúöntő tüzértiszt.

VÍZSZINTES 1. Nem össze. **5.** Gyula és Ferenc keresztnevű költők. **11.** Ilyen kiképzést kapott Gyulafehérváron – am: tüzér.

12. Márka, logó (névelővel) **14.** Rossz minőségű, direkt termő szőlőfajta. **15.**

Szovjet titkosszolgálat (röv.) **16. Szülőhelye.** **18.** Rettegett ..., orosz cár (1530 – 1584) **21.** Ciki az ilyen zokni (táj.) **23.** Mindig kéznél lévő mérték. **24.** Trónfosztó országgyűlés színhelye (1707) **26.** Bianca Rinaldi játszott a rabszolgalány-szerep a hasonló című brazil sorozatban.

FÜGGŐLEGES 1. Másodperc (röv.) **2.** Zőrej. **3.** Oxigéntartalmú szerves vegyületek egy csoportja. Oldó- és altatószer. **4.** Múlt idő egyik jele. **5. Jókai szerint így nevezték az elsőként általa öntött ágyút.** **6.** Gyermekek gyermeke. **7.** Náthában van (!) **8.** Páratlan ágyak (!) **9.** Tanórán titkos segítés. **10.** Üres zseb (!) **11.** Picasso és Neruda keresztneve. **13.** Közvetít (pl. rádióban) **17.** 2004 óta vagyunk tagjai (röv.) **18.** Ír Köztársasági Hadsereg. **19.** Kutyaszó! **20.** Nincs banzáj nélküle (!) **22.** Kiütés. **25.** Nitrogén. **27.** Út jele a fizikában. **28.** Kör sugara (röv.)

Beküldendő a vastagon szedett sorok megfejtése!

Az októberi számban tévedésből leközlöttük egyúttal az aktuális feladvány helyes megfejtését is. De a mi hibánk miatt nem kívántuk lelkiismeretes rejtvényfejtőinkről megvonni a nyeremény lehetőségét, így a sorsolás ezúttal sem marad el. Gratulálunk a szerencsés nyertesnek: **Perge Istvánné** (Tura, Dobó István út 19.)! A Libra 2000 Ft-os könyvtalványát postán küldjük.

LAPZÁRTA: december 1.

Következő megjelenés: december 11

CSALÁDI KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS ADVENTI KÉSZÜLŐDÉS

a turai művelődési házban

NOVEMBER 21-én, Szombaton 14-17 óráig

ADVENTI KOSZORÚ és KARÁCSONYI KOPOGTATÓ készítés

Foglalkozásvezetők:

Tóthné Csörgő Mária - virágkötő

Tóth Viktória - Képzőművészeti Egyetem hallgatója

Hidasi Anikó - virágkötő

Olított és metszőollított minden család hozzon magával! Az alapanyagokat (a koszorúalap és a gyertyák kivételével) a műv.ház biztosítja a részvételi díj fejében.

Részvételi díj: 500 Ft/felnőtt
és 300 Ft/gyerek

TURA ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET

06-70-335-5105

turaonkentes@freemail.hu
www.tura-ote.atw.hu

Tura Biztonságáért 2002 Polgárőr Egyesület

06-20-264-4722, 06-20-264-4705

Számlaszámunk: 65900107-13024136 (Turai Takarékszövetkezet)
Köszönjük, hogy támogatja működésünket!

HIRDESSZEN A TURAI HÍRLAPBAN!

A hirdetés díj kifizetése történhet átutalással, csekken vagy személyesen Tura Város Polgármesteri Hivatala pénztárában (hétfőtől-csütörtökig: 9-12 és 13-15 óráig, pénteken 9-12 óráig).

1/1 oldal	34 500 Ft
1/2 oldal	17 250 Ft
1/4 oldal	8 625 Ft
1/6 oldal	6 000 Ft
1/8 oldal	4 800 Ft
apróhirdetés	60 Ft/szó

A számlázáshoz szükséges, a hirdetésfelvétel által rögzítendő adatok:
▶ hirdetés igényelt mérete, ▶ hirdetés igényelt lapszáma, ▶ számla vevőjének neve, címe és adószáma, ▶ fizetés módjának kiválasztása, ▶ számla postázási címe.

Hirdetésfelvételi lehetőségek:

- **Tura Város Önkormányzata Bartók Béla Művelődési Ház**
E-mail: kultura@vnet.hu Tel.: 06-28/580-581 vagy 06-30/638-4603
- **Városi Könyvtár Tura**
E-mail: turakonyvtar@citromail.hu ▶ Tel.: 06-28/580-530
- **Élías Zoltán**, E-mail: eliaszoltan@t-online.hu ▶ Tel.: 06-30/407-8786

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVI LAP

Felelős kiadó: Tura Város Önkormányzata Bartók Béla Művelődési Ház
Levélcím: Bartók Béla Művelődési Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.

Telefon: 06-28/580-581 vagy 06-30/638-4603

Felelős szerkesztő: Seres Tünde

Szerkesztőség tagok: Köles Tamás, Kuti József, Pálkás Ildikó, Pető János, Szénási József, Takács Pál

Tördelés: ROSENTAL Kft., Szabados Tamás

E-mail: turaihirlap@tura.hu vagy kultura@vnet.hu

Nyitász: B/BHF/567/P/91

Készült 3 000 példányban a ROSENTAL Kft. nyomdaüzemében Valkón
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.